Hayat Ansiklopedisi
48
inci cüzü çıktı

Cumhuriyet

Onuncu sene: No. 3493
İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul, No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366, Tahrir müdürü: 23236, İdare müdürü: 22365, Matbaa: 20472
Cuma 26 Kânunusani 1934

Hayat Ansiklopedisi
Büyük bir kütüphaneyi bir arada evinize getiren en faydalı eserdir. Her evde bir tane bulunmak lâzımdır.

İhracat Kooperatifleri

Fırkamızın prensipleri

İktisat Vekilimiz Celâl Beyefendinin İzmir seyahatinde takip ettiği gaye-ye dair gelen haberlerden memle - ketimizde nihayet satış kooperatifleri-nin kıymet ve ehemmiyeti anlaşılarak bunların kurulmasına doğru gidildi - ğine hükmetmek lâzımdır.

Kooperatif teşkilâtının bilhassa İz - mir mıntakasında başlaması ve orada yaşama şartlarını bulması memleketi - mizin hakikî ihtiyaçlarını göstermek itibarile nasıl mühim ise kooperatifle - rin bu ihtiyaca en iyi cevap veren bir teşkilât olduğunu göstermesi suretile de o kadar ehemmiyeti haizdir. Ayni zamanda denilebilir ki; memleketimiz-de kooperatif hayatı hakikî olarak Ege mıntakasında başlamıştır ve Ege mın-takasile diğer yerlere sirayet edecek - tir.

Ege mıntakasında kooperatiflerin yaşamasına sebep olan amilleri tahlil edersek bunların başında ora müstah-sillerindeki teşkilâtsızlığı görürüz. Har-bi Umumiden evvel tekmil bu havali zengin mahsullerinin satılmasına ec - nebi ve gayritürk kimseler tavassut ederdi. Yeni Türkiye ile bu unsurlar - dan birçoğu tarihe karıştı. Ve yalnız istihsal sahasında kalarak o vakte ka-dar mahsullerini yok pahasına satan müstahsiller de yalnız kalmış oldu. Fa-kat, çok geçmeden bu vasıtaların yer-lerini doldurmak, ve bu sefer kendi malını kendi satmak ihtiyacı başgös-terdi. İzmir mıntakasında gördüğümüz ilk kooperatif teşkilâtı bu ihtiyaca ce - vap vermiştir.

Memleketimizin bu hususiyetlerine baktıkça Fırka programımızın koope-ratife temas eden maddelerindeki isa-bete hayret etmemek elden gelmez.

İktısat Vekilimiz Celâl Bey, işte, bu Fırka programının tatbikına geçmek-le cidden hayırlı bir tesebbüse girişmiş ve İsmet Paşa hükûmetinin takip ettiği fırka siyasetinin sadık bir icraatçısı olmuş oluyor.

Evvelâ, en basit bir teşkilâttan bile mahrum olan istihsal sahası dururken kooperatif kuvvetlerini istihlâk saha - sına nakletmek şüphesiz doğru bir na-zariye olmıyacaktı!.. Bozuk, bedbaht bir istihsal varken onun istihlâk me - selelerini düşünmekten ise evvelâ is - tihsal sahasını tanzim etmek kadar mantığa ve akla uyan bir iş olabilir mi? Fırka programımızdaki esasların da - yandığı hakikatleri bu suretle ifadeye kalkarken ayni zamanda bunun dünya kooperatif hareketlerine çok uygun olduğunu söylemek lâzımdır. Gene tekrarında fayda görüyoruz ki; istih - sal kooperatifleri istihlâk kooperatif - lerini muvaffakiyetle doğurup yaşat - tığı halde istihlâk kooperatifleri istih - sal kooperatiflerinin sahibi kalamamış-tır. Zira, ziraî istihsal bir camianın işi olmaktan ziyade nihayet fertlerin me-saisine dayanan ve bunun için de ca-miaya değil ferde kâr ve menfaat ta - nıman bir teşekkül olarak her tarafta kendini göstermiştir.

Celâl Beyin fırka programımızdaki kooperatif esaslarını tatbika geçmesini nekadar tebrik etsek azdır. Ve hiç şüp-he etmeyiz ki; bu doğru yolun şerefi fırka programını vücude getiren ve onu senelerdenberi idare edenlere ait olmakla beraber tatbik şerefini de Ce-lâl Bey kazanacaktır. Biz, memleketi - mizde hiç durmadan bütün ziraî saha-larımızda kooperatif teşkilâtını yapar - ken diğer bazı memleketlerden de mi-sal almakta fayda görebiliriz.

Nitekim, Romanya ve Macaristan - daki ziraat mahsulleri satış koope - ratifleri bu kabildendir. Bilhassa, Ro - manyadaki kooperatif federasyonu bi-ze çok güzel bir misal teşkil edebilir. Bu mevzua ilk fırsatta tekrar gelerek Romanyanın bu mühim teşkilâtını o - kuyucularımıza arzedeceğiz.

Bugünlük söyliyeceğimiz, çiftçimizi zenginleştirecek ve dolayısile memle - ketimize refah ve saadet getirecek bu ziraat satış kooperatiflerini, ticarî ve iktısadî şekillerinde, meydana getir - mekle büyük bir iktısat devresine gir - mekte olduğumuza işaret etmektir.

İstanbul meb'usu
ALÂETTİN CEMİL

Balkan misakı ve Bulgarlar

Bulgaristan Yugoslavya ile gizlice anlaşmış mı?

Bulgar gazeteleri Bulgaristanın bu anlaşma ile misaka girmemeğe karar verdiğini yazıyorlar

Kral Karol ile görüşmek üzere Romanyaya giden Bulgar Kralı Borisin Romanya Kralile bundan evvelki telâkisinden bir intıba: İki Kral bir Bulgar kıt'asını teftiş ediyorlar.

Rumen gazeteleri nikbin görünüyorlar

Sofya 24 (Hususî) — Bulgar gazeteleri ayın 22 sinde Zağrepte top-lanan Küçük itilâf meclisi ile fazla meşgul oldular. Çünkü bu içtimada Bulgaristanı pek ziyade alâkadar e-den Balkan misakı meselesi görüsüldü ve bir gün içinde kararlar verildi. Neşre-dilen resmî tebliğte Balkan misakı meselesinin de bütün teferruatile gö - rüşüldüğü bildiriliyor, fakat veri - len kararlar hakkında birşey yazıl-mıyordu.

Salâhiyettar menabiden intişar e-den haberlere nazaran Küçük iti - lâf devletleri Balkan misakını im-zalamağa karar vermislerdir.

Bunun tebliğte bildirilmemesine sebep bu ayın 25 inde Bükresi res-men ziyaret edecek olan Bulgar Kralile Başvekilini bir emri vaki karsısında bırakmamaktır. Bükres ziyaretinde Bulgar Kral ve Başvekiline Küçük itilâfın bu kararı resmen tebliğ edi-lecek, Bulgaristan da bu misaka gir-meğe davet olunacaktır.

Bulgar Kral ve Başvekilinin bu davete verecekleri cevap henüz meç-hul ise de şimdiye kadar cereyan e-den mükâleme ve müzakereler bu cevabın ret şeklinde olacağını gös-termektedir. Yani Bulgaristan gene ananevî intizar, bekleme ve fırsat si - yasetini takip edecektir.

(Mabadi beşinci sahifede)

Dört devlet ricali gele - cek ay toplanacaklar

Bükreş 25 (Telefonla) — Ana-dolu Ajansının Balkan muhabiri mahsusu bildiriyor:

Türkiye, Romanya, Yunanistan ve Yugoslavya Hariciye Nazırları - nın gelecek ay içinde Balkan misa - kını görüsmek üzere toplanmaları kararlaşmıştır.

Bulgarlar misaka girmiyorlar

Bükreş 25 (Telefonla) — Ana-dolu Ajansı Balkan muhabiri mah - susu bildiriyor:

Çok iyi malûmat almakla maruf Rumen mehafilinde Bulgarların Bal-kan misakına girmeleri hususunda Bükreşte ve Sinayada elvevm yapıl-makta olan telkinleri kabul etmiye-ceklerine en kuvvetli ihtimal naza - rile bakılmaktadır.

Mecliste müzakere edilecek meseleler

199 lâyiha, tefsir ve kanun teklifi var

Ankara 25 (Telefonla) — Meclis encümenlerinde derdesti müzakere (199) kanun lâyihası, tefsir ve kanun teklifi vardır. Bunlardan bir kısmı en-cümenlerde ikmal edilerek Meclis açı-lınca müzakere edilecektir. Bu meyan-da kazanç lâyihası da vardır. Lâyiha tabedilmek üzeredir. Lâyiha, Meclisin açıldığı gün meb'uslara tevzi olunacak ve ilk haftasında müzakere edilecektir.

Kadastro, iskân, orman, Şûrayi Dev-let, cemiyetler ve iş kanunu lâyihala - rile bazı devletlerle uzlasma muahe - delerinin tasdiki lâyihaları da mevcut isler arasındadır.

Evleri yangından korumak için

Bir Alman muallim kim - yevî bir madde tavsiye ediyor

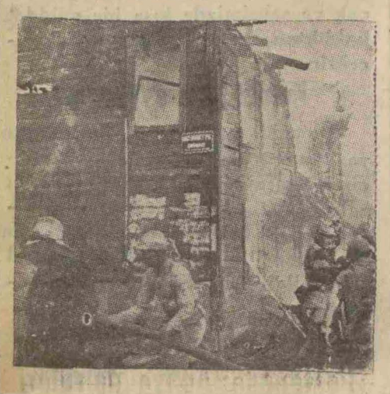

Ahşap evlerimizden biri yanarken

Üniversitenin Fen fakültesinde kim-ya muallimi olan bir ecnebi profesör ahşap evleri yangından korumak için çok mühim bir tavsiyede bulunmuştur.

Bu Alman şehrimizi gezmiş, ve ora-da burada yeni yapılan kârgir, be - ton binalara, apartmanlara rağmen

(Mabadi dördüncü sahifede)

Yeni İngiliz sefiri

Sir Persi Loren salı günü şehrimize geliyor

Yeni İngiliz sefiri Sir Persi Loren

İngilterenin yeni Ankara büyük elçisi Sir Persi Loren önümüzdeki salı günü şehrimize gelecek ve bura-da bir iki gün kaldıktan sonra Ankaraya gidecektir.

Sir Persi Loren 1904 senesindenberi İngiltere hariciye nezaretinin muhtelif memuriyetlerin-de bulunmuştur. Bu meyanda memleketimizde, İngiliz sefaretinde kâtiplik vazifesi ile iki sene kalmış, Roma, Pekin, Tahran, Paris ve Mad-rit sefaretlerinde de birinci kâtip olarak bulunmuştur.

Pariste 1918-1919 senesinde top-lanan sulh konferansına İngiliz mu-rahhası olarak iştirak etmiştir. 1921 de Varşova sefareti müsteşarlığına tayin olunmuştur.

Sir Persi Loren, bundan sonra Atina ve Tahran orta elçiliklerinde bulunmuştur. Son memuriyeti Mısır fevkalâde komiserliğidir.

Irak Kralı evlendi

Irak Kralı Gaziyülevvel

Bağdat 25 (A.A.) — Irak Kralının Prenses Aliye ile evlenmesine ait kanunî mua - meleler bu akşam bitecektir. Bundan sonra Prenses baba - sının evinden ayrılarak Kra-lın sarayına gidecektir.

Maarif Vekilinin tetkikleri

Orta tedrisatta ıslahat esasları hazırlanıyor

Maarif Vekili Hikmet Beyin riyasetinde müdürler, profesörler ve muallimlerin iştirakile içtima yapıldı

Maarif Vekili, dün İstanbul Erkek lisesinde, Galatasaray lisesi müdürü Behçet Beyle görüşürken

Maarif Vekili Hikmet Bey sabah saat onda Üniversiteye gelerek Tıp fa-kültesini gezmiş, Üniversite binası ya - nında yeni inşa edilen teşrihhane bina-sını telkik etmiştir. Bundan sonra Yük-

(Mabadi altıncı sahifede)

Takas suiistimali

Gümrük, ziraat ve iktısat müfettişlerine tahkikat icrası için emir verildi mes'uller yakında anlaşılacak

Ankara 25 (Telefonla) — Takas işleri hakkında başlanan tahkikata bir ihbar üzerine lüzum görüldüğü anla - şılmıştır. İlk tahkikat gümrük müdürü İhsan Bey tarafından yapılmıştır. Hü - kûmet bu meseleye ehemmiyet atfet - tiğinden gümrük, ziraat ve iktısat mü-fettişlerine İsanbulda tahkikata başla - maları için emir verilmiştir.

Şehrimizdeki tahkikat

Şehrimizde söylendiğine göre, takas işlerile meşgul olan heyetin muamelâ - tı hakkında şüphe ve tereddüdü davet etmiş bir mesele yoktur.

Mevzuubahis kereste taciri, herne şekilde olursa olsun malı eksik ihraç et-menin yolunu bulmuş bile olsa, kendi-sine ithalât için ayni miktarda döviz verilmemiştir. Komisyon, ancak ihra - cata mukabil gelen döviz miktarı ka - dar ithalât dövizi vermektedir. Ancak mevzuubahs tacir, ithal hakkını başka tacirlere ciro etmiş bulunduğundan, bu tacirler zarardide olmuşlardır. Bu tak-

(Mabadi ikinci sahifede)

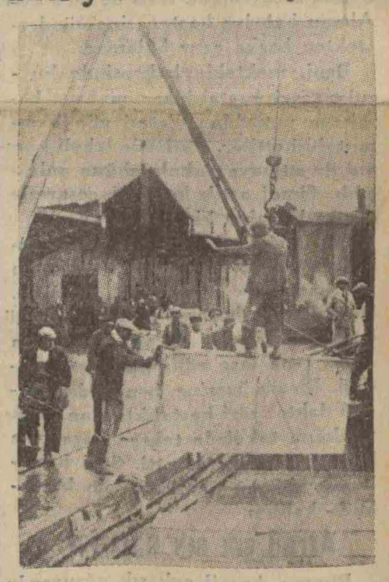

Gümrüklerde ihracat faaliyetin-den bir intıba

Telefon ücretleri

Yeniden tenzilât yapılacağı haberlerini işitince Telefon Şirketi teşebbüsatta bulunmuş

Ücretleri İstanbuldakilerle kıyas kabul etmiyecek kadar ucuz olan Ankara Telefon muhaverelerini idare eden santral

Anadolu Ajansının evvelki gün Ankaradan alarak gazetelere verdiği bir haberde İstanbul Telefon Şirketinin hesap ve bilânçosunun yeniden tetki - ki için bir komisyon teşkil edildiği ve şirketin hesaplarını altın esası üzerin - den hesap ederek abonelerinden sekiz on misli ücret aldığı bildirilmekte ve bu esasın telefon ücretleri üzerinde a-boneler aleyhine müessir olduğu kay-dolunmakta idi. Şirket, bu habere kar-şı telefon ücretlerinde mümkün olan tenzilâtın yapılmış olduğu, şirket ser-maye ve hesaplarının Türk parasına göre tanzim edildiği iddiasında bulun-maktadır. Maamafih şirket bu yeni tenzilât haberi üzerine hükûmet nez - dinde teşebbüsatta bulunmuştur.

Bu teşebbüslerin müsmir olmıyaca - ğından ve telefon ücretlerinin lâyık ol-duğu hadde indirileceğinden eminiz. İstanbul, Türkiye şehirleri içinde, te - lefon ücretleri hususunda bir istisna teş-kil ediyor. Çünkü ne İzmirdeki, ne An-karadaki telefon ücretleri bugünkü ten-zil edilmiş halinde bile İstanbul tele - fon ücretile kıyas kabul etmiyecek ka-dar ucuzdur. Çünkü İstanbuldaki abo-ne miktarı 10 bini hayli geçtiği halde İzmir ve Ankara aboneleri bu mikta - rın dörtte birine bile baliğ olmadığı - na göre, İstanbul telefon ücretleri bu iki şehirdekilerden daha ucuz olmak lâzımgelir.

Emniyet abidesi

Ankarada dikilecek abideyi yapan Avusturyalı san'atkâr eserinin küşat resmini görmeden öldü

Emniyet abidesinin resimleri ve san'atkâr

Ankarada Yenişehir de önümüzdeki yaz mevsiminde resmi küşadının yapılması mu - karrer olan «Emniyet abidesi» ni hazırlamak olan Avusturyalı san'atkâr Her Klemanz Holtmayster ahiren vefat et - miştir. Her Holtsmayster büyük ve değerli bir san'atkârdı. Ölümünün son günlerin-de devlet merkezimizi süslemeğe çalış-mış olması dolayısile bu ziya bizi de müteessir etmiştir.

Laypzigte münteşir İllüstrirte Çaytong mecmuası Her Klemans Holtsmaysterin ölümü münasebetile

(Mabadi ikinci sahifede)

HARPTE YAVUZ

Yazan: G. KOPP — 143 — Çeviren: A. DAVER

İnkılâp ve tahavvül başladı mı, onu durdurması kolay değildir!

U C 15 denizaltı gemisi 9 martta Varnada lâzım gelen malûmatı aldıktan sonra denize çıkmış ise de büyük bir fırtınaya tutulmuş ve dalgaların hücumile ağır hasarata uğradığından tamir için 13 martta tekrar Varnaya dönmeğe mecbur olmuştur.

21 martta U C 15 denizaltı gemisi mayin dökmek için tekrar denize çıkmıştır. Bu tahtelbahir 24 martta Sivastopol limanının methali önünde 11 mayinden müteşekkil bir mânia hattı tesis ettikten sonra Oksinograda avdet etmiştir. Burada çok durmıyarak tekrar denize cıkmak istemişse de sis mâni olmuştur.

U C 15 31 martta Sivastopol limanı önünde 11 mayinli ikinci bir set hattı daha vücude getirdikten sonra İstanbula dönmüştür.

***

Rusyada ihtilâl başlıyor

Harbin, istikbaldeki büyük değişiklikleri haber veren ilk neticeleri, en evvel Çarların ülkesinde tecelli etmeğe başlamıştı. Maamafih bu hareket, birkaç ay sonra alacağı vahşeti henüz göstermiyordu. Çarlık idaresinin yerine Kerenskinin demokrat rejimi kaim olmuştu; fakat bir inkılâp ve tahavvül bir kere başladı mı, durdurması artık kolay değildir. İhtilâl denilen meş'um heyulânın görünmesi artık bir zaman meselesiydi.

Tabiî, bizim eski düşmanımız, Rusyanın Karadeniz filosu bu karışık devirde, hiç denize çıkmıyordu. Yavuz ve Midilli için sükûnet günleri gelmişti. Osmaniyedeki vazifem sakin ve rahattı. Sefere çıkmak üzere Osmaniyeden ayrılışlarım gittikçe seyrekleşiyordu.

1917 haziranı ortasında, bir gün, birdenbire hastalandım, hararetim yükseldi. Ertesi gün ateşim daha çoğaldı. Osmaniyedeki hastabakıcı, beni Beyoğlunda, Fransızların Sen Benua mektebinde tesis edilmiş olan Alman bahriye hastanesine göndermekten başka çare bulamadı.

Beni, mektebin bahçesinde kurulan sari hastalıklara mahsus barakaya yatırdılar. Ertesi gün kanımı tahlil ettiler. Neticede lekeli humma ile sıtmaya yakalandığım anlaşıldı. Şimdi artık kemali cesaretle davan bakalım kinine!

İki hafta geçti, beni sari hastalıklara mahsus barakadan çıkarıp asıl hastaneye yatırmak istediler. Bu nakil hiç hoşuma gitmedi. Çünkü hastanedekilerin barakadakilerden daha fena iaşe edildiklerini öğrendim. Ricam üzerine, beni tedavi eden doktor sari hastalıklardan korkmadığım takdirde tekrar barakada kalmama müsaade etti. Sari hastalıktan pervam olmadığı için barakada kaldım.

Azrail sık sık uğruyor

Buraya Azrail çok sık uğruyordu. Barakada ancak on yatak vardı. Bu on yataktan başka tek yataklı küçük bir oda daha vardı. Fakat burası ölmek üzere bulunanlara tahsis edilmişti.

O odaya nakledildiğiniz takdirde günleriniz sayılı demekti. Bu korkunç ölüm odasına karşı, bütün hastalar büyük bir hürmet ve korku besliyordu.

Bir gün barakaya çok ağır bir dizanteriye yakalanmış olan bir arkadaş geldi. Vaziyeti ümitsizdi. Üç gün sonra, can çekişenlere mahsus olan odaya nakledildi. Hayat onun için artık bir saat meselesi idi.

Bu odanın penceresi önünde bir erik ağacı vardı. Ölüm namzedi asker, bütün gün gözlerini dikmiş, bu erik ağacına bakıyordu. Bütün gün insanın ağzını sulandıran olgun eriklerden gözlerini ayıramamıştı. Zavallı o kadar bitkin bir halde idi ki bir adım bile atamıyordu. Buna rağmen, gece olunca, son kuvvetini toplıyarak gizlice yatağından kalkmış, bahçeye çıkmış, ağaçtan koparduğu erikleri yemişti. Tabiî, bu erikler onun ölümünü tesri etmişti. Zavallı, iki saat sonra vefat etti.

Midillinin bir muvaffakiyeti

Rusyadaki inkılâp yüzünden Karadenizde hiçbir hareket olmuyordu. Harbin bu devresinin yeknasaklığını bir gün aldığımız bir müjde ihlâl etti. 23 haziranda Midilli, uzun zamandanberi bizi iz'aç eden Yılan adasındaki Rus telsiz istasyonunu temizlemişti. Kruvazör, adadaki telsiz istasyonu ile semaforu (işaret kulesini) top ateşile tahrip ettikten sonra karaya bir müfreze çıkarmış ve adanın muhafızlarını esir etmişti.

Tam dört haftadanberi hastanedeyim. Arkadaşlarımdan R geldi ve 1917 kânunusanisinden itibaren küçük zabitliğe terfi ettiğimi bana müjdeledi. Daha temmuzdayız. Bulunduğumuz uzak yerlerde bu gibi şeyler bize gelinciye kadar çok vakit geçer. İki hafta sonra, hastaneden çıkıyorum ama, kim bilir, nekadar zaman için?

Nihayet tekrar Osmaniye telsiz istasyonuna döndüm. Arkadaşlarım, beni sevinçle karşıladılar.

Ağustos ortalarında, radyogonometri istasyonunu başka bir yere nakletmek için emir aldık. Bu sefer, Boğazın Rumeli sırtlarındaki Maslak mevkiine yerleştik. Şişli - Tarabya caddesi yeni istasyonumuzun 200 metro ötesinden geçiyor.

iaşe sıkıntıları

Karşımızda, ailesile beraber çiftlik sahibi bir Alman oturuyor. Bu aile ile çabucak gayet iyi dost olduk. Adam, gayet müşkül bir vaziyette idi. İaşe mevaddı gittikçe azaldığı ve hayvan yemi büsbütün bittiği için vatandaşımız birer birer bütün hayvanlarını kesmek mecburiyetinde kalıyordu. En sonunda adamcağızın elinde iki tane domuzdan başka birşey kalmadı. Bunları, Beyoğlu otellerinden satın aldığı sofra kırıntılarile besliyor. Bir araba, artıkları almak için otellerin önünde beklerken, aç şehir halkının bu berbat yiyeceklere hücum etmemesi için daima polisin müdahalesi lâzım geliyordu.

(Mabadi var)

Şehir ve memleket haberleri

Tayyare şehitleri için ihtifal

Yarın sabah Fatihte merasim yapılacak

Tayyare şehitleri ihtifali yarın saat 11 de Fatih Belediye parkındaki Tayyare abidesi civarında yapılacaktır. Bu ihtifalde ordu namına hava zabitlerimizden Suat, Tayyare cemiyeti namına Taip Servet ve şehir namına da Şehir meclisi azasından Ali Rıza Beyler birer nutuk söyliyeceklerdir.

Ankarada yapılacak merasim

Ankra 25 (Telefonla) — Tayyare şehitleri ihtifali cumartesi sabahı saat 11 de Hacıbayramda yapılacaktır. Merasime atılacak bir topla başlanacaktır. Resmî binalardaki bayraklar bu ihtiram anında yarıya indirilecek, şehirdeki bütün vesaiti nakliye olduğu yarde duracaktır.

Merasimde Hava Müsteşarlığından, Ankara Tayyare cemiyetinden ve Halk Fırkasından birer zat nutuk söyliyeceklerdir.

Müteferrik

Recep Bey bugün şehrimize gelecek

Avrupada bir tetkik seyahati yapan Cumhuriyet Halk Fırkası Umumî kâtibi Recep Bey bugün vapurla İzmirden şehrimize gelecektir.

Recep Bey, Topane rıhtımında şehrimizdeki Fırka erkânile diğer birçok zevat tarafından karşılanacak ve şehrimizde kısa bir müddet kaldıktan sonra Ankaraya gidecektir.

Kemal Bey eyileşiyor

Otomobil kazasında ağır surette yaralanmış olan Dişçi mektebi müdürü profesör Kâzım Esat Beyin oğlu Galatasaray lisesi talebesinden Kemal Beyin sıhhî vaziyeti günden güne iyileşmektedir. Kemal Bey, Allaha şükür, tehlikeyi atlatmıştır.

Adliyede

Postanede Adliye daireleri için hazırlık

Adliye dairelerinin Yeni Postane binasına naklini hazurlamak için Adliye erkânından mürekkep bir heyet dün Yeni Postane binasına giderek binanın Adliyeye tahsis edilecek kısmını resmen tesellüm etmişlerdir. Postane şubelerinin Beyoğlu posta binasına naklolunacak kısımlarına ait evrak ve eşyanın mühim bir kısmı taşınmıştır. Kalan kısım da bir iki güne kadar götürülecektir. Orta katta bulunan büyük bir salon istintak hâkimlerine bırakılmıştır. Gene dün mimarlardan mürekkep bir heyet bu salonda hâkimler için yapılacak bölmelerin yerlerini tesbit etmiştir. Postane kısmile Adliye daireleri arasına yapılacak bölmenin inşasına da birkaç güne kadar başlanacaktır. Mahkemelere mahsus salonlardaki kürsülerin de yerleri kararlaşmıştır. Bunlar da bir taraftan hazırlanmaktadır. Adliye dairelerinin aybaşından itibaren yeni daireye nakline başlanacak ve nakil muamelesinin mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda bitirilmesine çalışılacaktır.

Bir nüfus memurunun muhakemesi

Nüfus defterlerinde bazı kayitleri tahrif etmek ve bazı kimselere sahte nüfus tezkeresi vermekle maznun sabık Kartal nüfus memuru Cemal Beyin muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir. Dinlenen şahitlerden bir kısmı hâdiseden ademi malûmat beyan etmiş ve bir kısmı da mevzuubahs tahrifatın Cemal Bey tarafından yapıldığını söylemişlerdir. Kalan şahitlerin celbi ve maznunun sabıkası olup olmadığının sorulması için dava başka güne bırakılmıştır.

Vaiz efendinin muhakemesi

Ramazanda Beyazıt camisinde vazettiği sırada Adliye yangınından bahsederek halkı tahrik edici bazı sözler söylemekle maznun hoca Hayrullah Efendinin muhakemesine yarın Ağırceza mahkemesinde başlanacaktır.

Adliye yangını tahkikatı

Adliye yangını tahkikatile meşgul bulunan Adliye ve Mülkiye müfettişlerinden mürekkep heyet dün de bir kısım mubaşirlerin ifadelerini almıştır. Tahkikatın bir haftaya kadar bitirileceği tahmin olunmaktadır.

Halkın dilekleri

Belediyenin nazarı dikkatine

Mısırçarşısında pamuk ve yün ticarethanesi sahibi Kadri imzasile aldığımız bir mektupta deniliyor ki:

«Beyoğlunda Tarlabaşında Doğramacı sokağı son günlerde çamurdan ve lâğımlardan mülevves bir hale gelmiştir. Bilhassa geceleri fenersizlik yüzünden karanlıkta bu sokaktan geçmek ve burada oturanlar için de evlerinden dışarı çıkmak imkânsızdır. Bu sebeple burada bulunan evlere kiracı bulunamamakta, emlâk fiatleri her gün düşmektedir.

Belediyenin birinci sınıf vergi ile mükellef tuttuğu bu sokakların böyle mülevves ve karanlık bir vaziyette kalması hem sıhhat, hem de şehircilik noktai nazarından doğru olamıyacağından bu sokağın tamir ve tenviri hususunda alâkadar makamın nazari dikkatini celbetmenizi rica ederim.»

Vapurculuk şirketi

Hissedarlar arasında gene ihtilâf çıktı

Vapurculuk Anonim Şirketini teşkil eden hissedarlar arasında yeni bir ihtilâf çıkmıştır.

İhtilâfın menşei, şirket sermayesini tezyit edip etmemek, yeni vapur alıp almamak gibi şirketin istikbaline taallûk eden bazı mühim hususattan ibarettir. Maamafih şirket idaresine ait bazı işlerden dolayı da hissedarlar arasında anlaşamamazlıklar vardır.

İhtilâfa sebep şudur: Şirket meclisi idaresine riyaset eden ve şirkete dahil armatorların içinde en büyük sermayeye sahip bulunan Sadıkzade Ruşen Bey, aşağı yukarı şirketin bütün mulmelâtına hâkim bir vaziyettedir. Kendi oğlu olan Sadıkzade Mustafa Bey de şirketin müdürlüğüne getirilmiştir. Memnuniyetsizliğin bir sebebi budur.

Diğer taraftan gene Ruşen Beyle kendisine taraftar olan bazı hissedarlar şirket sermayesinin tezyidini istemektedirler. Bunların fikirlerince şirket sermayesi tezyit edilecek, yeni bir iki posta vapuru alınacak, bu suretle şirketin tonajı artarak sefer hissesi yüzde elliye çıkarılacaktır.

Bu maksatla İktısat Vekâletine müracaat edilerek 500 bin liralık bir istikraz akti için müsaade istenmiştir. İktısat Vekili Celâl Bey bu miktarı pek fazla bulmuş, şirkete dahil hissedarların yekdiğerlerile müteselsilen kefil olmaları şartile 50 bin liralık bir istikraza muvafakat edebileceğini bildirmiştir.

Şirket hissedarlarının ekserisi bu vaziyete muhalif bulunmaktadır.

Ekseriyeti teşkil eden hissedarlar şirkete girmeyen armatorlara müracaat ederek şirkete girmeleri lehinde yeniden ısrarla teşebbüslerde bulunmuşlar ise de müsbet cevap alamamışlardır.

Bunun üzerine şirket dahilinde muhalif vaziyet alan ve ekseriyeti teşkil eden bu armatorlar bir avukat tutmuşlar ve İktısat Vekili Celâl Bey İstanbula gelince kendisine takdim etmek üzere uzun bir rapor hazırlamışlardır.

Hissedarlar bu raporlarında Vekâletin müessir surette müdahalesini talep etmektedirler.

Maliyede

Maliye teşkilâtının vaziyetleri

Maliye Müsteşarı Faik Beyin riyasetindeki heyet dün de Maliye Tahsil şubelerinin vaziyetlerini ve yeni teşkilâtın neticelerini tetkike devam etmiştir.

Ecnebi mehafilde

Lehistan elçisi

İki aydanberi mezunen memleketinde bulunan Lehistanın Ankara büyük elçisi M. Ploska şehrimize dönmüştür.

Hediyelerimiz

Yılbaşı münasebetile karilerimize takdim ettiğimiz hediyelerin büyük bir kısmı, müracaat eden karilerimiz tarafından alındı. İstanbul haricindeki karilere ait hediyeler de posta ile peyderpey gönderilmeğe başlanmıştır.

Mütebaki kalan bazı hediyelerin sahipleri henüz müracaat etmediler. Muhterem karilerimizden şimdiye kadar hediyelerini almıyanların biran evvel müracaatlerini rica ederiz. Hediyelerimizin listeleri 14, 15 ve 16 kânunusani tarihli nüshalarımızdadır.

Dairelerde yangın tertibatı

Talimatname sıkı tedbirleri ihtiva ediyor

Devlete ait olan veya devlet tarafından kiralanmış bulunan binaların yangından korunması hakkında Heyeti Vekilece kabul edilen talimatname İstanbul Vilâyetine tebliğ edilmiştir.

Bu talimatnamede içerden çıkan yangınların elektrik kuruluşlarının eksiklerinden, soba ve soba bacalarile sigaralardan ve sigara tablalarından çıktığı için şu tedbirlerin alınması lâzım geldiği bildirilmektedir:

1 — Elektrik boruları fenne uygun olacaktır.

2 — Kuruluş altı ayda bir tetkik edilecek ve fen memurları tarafından buna dair rapor verilecektir.

3 — Sobalar duvar ve tahta olan yerlere uzak olarak kurulacak ve duvardaki deliklere saç konulacaktır.

4 — Soba boruları iki ayda bir söktürülerek temizlenecektir.

5 — Sobalar saç örtülü yerler üzerine kurulacaktır.

6 — Kışın sobaların içindeki ateşler temizlenmeden odaların kapıları kapatılmıyacaktır.

7 — Her dairede memurlardan biri daire âmiri, işçilerden biri de işbaşı seçilecektir.

8 — Geceleri ve tatil zamanları binalarda bekçiler ve devriyeler bulunacaktır.

9 — Her odaya bir numara konacak ve bu numaralar madenî levhalarla odaların üzerlerine talik edilecektir.

10 — Anahtarlar herkesin bulabileceği yerlere konacaktır.
leceği yerlere konacaktır.

11 — Paydostan sonra işçiler odaları kilitliyerek anahtarlarını dolaba koyacaklardır. Bekçiler paydostan sonra bu anahtarları alarak odaları birer, birer gezeceklerdir.

Talimatnamenin diğer maddelerinde itfaiye tertibatına ve su bulundurulmasına ait kısımlar ve yangın vukuunda almacak tedabire dair izahat vardır.

Dairelerin ve hükûmet dairelerinin civarındaki çeşmeler, kuyular, sarnıçlar, havuzlar behemehal dolu olarak bulunacaktır.

Bundan başka itfaiye kumandanlığı tarafından yapılacak muayene neticesine göre binaların pencere ve kapı kısımlarında tadilât yapılacaktır.

Şehir işleri

Tramvay ücretleri

Kanun mucibince teşekkül eden komisyon geçenlerde Elektrik şirketinin üç aylık tarifesini, kilovat başına 16 kuruş 30 para üzerinden tesbit etmişti.

...Tramvay şirketi komisyonu da 1 şubatta toplanarak yeni bilet ücretlerini tesbit edecektir. Ücretlerde tenzilât yapılıp yapılmıyacağı hakkında alâkadarlarca ketumiyet muhafaza edilmektedir.

Maamafih, komisyonda bulunan Belediye murahhasının ücretlerin tenzilini istiyeceği anlaşılmıştır. Belediyede bu hususta mufassal bir rapor hazırlanmıştır.

Belediye talimatnamesi

Yeni Belediye zabıtası talimatname projesi, Ticaret Odasınca da tetkik edilmektedir. Projede muhtelif tacir ve esnaf zümrelerini alâkadar edecek hükümler olduğundan Oda bu zümreleri ayrı ayrı davetle bu maddeler hakkındaki mütalealarını almaktadır. Bu arada sabuncular, debağlar, konserveciler, mevaddı müştaile tacirleri ile de temas edilecektir.

Zahire borsası da, talimatname projesinin un ve zahireye ait hükümlerine dair mütalealarını hazırlamaktadır.

Üniversitede

Bir ecnebi profesör Cenevreye davet edildi

Hukuk fakültesi iktısat ordinaryüsü M. Röpke Cenevre Üniversitesi tarafından dört konferans vermek üzere davet edilmiştir. Profesör yakında Cenevreye gidecektir.

Gemilerde tonilato hesabı

Yeni ölçüler kanunundaki ton hesabı gemilere ait tonilato hesabına uymamaktadır. Bu hal alâkadar makamları tereddüde ve müşkülâta düşürmüştür.

Hükûmetçe bu vaziyet nazari dikkate alınarak metro esasını kabul etmiş olan bütün hükûmetlerde cari olan usule tevfikan, gemilere ait mesaha şehadetnamelerinde metre mikâbı ile birlikte tonilato hesabının da gösterilmesi hususuna müsaade edilmemesi takarrür etmiştir.

Deniz Ticaret müdürlüğü muamelâtında bu esasa göre hareket etmektedir.

Siyasî icmal

Şarkî Türkistan hükûmeti

İki senedenberi Çinlilere karşı harbetmekte olan Şarkî Türkistandaki Türklerin nihayet müstakil bir devlet kurduklarını Çin ve Hindistan menabiinden gelen haberlerden naklen bildirmiştik. Daha sonra yeni hükûmetin elimize geçen resmi gazetesi «Şarkî Türkistan Hayatı» tarfından verilen malûmat yeni bir Türk devletinin kurulduğuna şüphe bırakmamıştı. Nihayet Efganistan menabiinden gelen haberler şark Türklerinin kurduğu devletin sağlam teşkilâtı haiz olduğunu teyit etmişti. Buna mukabil bu yeni Türk hükûmetinin en yakin komşusu olan Sovyetler Birliği menabiinden şimdiye kadar hiçbir haber tereşşuh etmemişti.

Bu yeni hükûmet hakkında Sovyet menabiinden şehrimize dün ilk defa bir telgraf gelmiştir.

Moskovadan bildirilen bu haberde Çinlilerin Sin Kiang yani (yeni eyalet) dedikleri Şarkî Türkistanda evvelce mesleki ticaret olan Sabit Damulla isminde bir zatın riyaseti altında bir hükûmet teşekkül ettiği anlaşılmaktadır.

Menşei garbî Türkistanın merkezi Taşkent olan bu telgrafnamede Şarkî Türkistan hükûmetinin Efganistan Kralı nezdine her iki devletin yekdiğerini müteakabilen tanıması için Harbiye Nazırı muavininin riyaseti altında bir heyet gönderdiği ve bu heyetin muahharen Hindistana gideceği de ilâveten bildirilmektedir. Bu haberden Şarkî Türkistanda kurulan yeni Türk hükûmetinin komşusu Efganistan ve Hindistan hükûmetleri tarafından resmen tanınması için şimdiden siyasî teşebbüsatta bulunduğu anlaşılıyor.

Sark Türklerinin kurduğu yeni devlet yalnız komşu hükûmetlerin değil uzaktaki devletler efkârı umumiyesinin dahi alâkasını ve nazarı dikkatini celbediyor. Avrupa matbuatında sık sık bu yeni devletten bahsediliyor.

Fransa Hariciye Nezaretinin naşiri efkârı (Tan) gazetesi Şarkî Türkistan devleti hakkında ahiren birkaç makale neşretmiştir.

Bu makalelerde yeni Türk hükûmetine ait ilk haberlerin «Cumhuriyet» gazetesinden öğrenildiğine işaret edildikten sonra Fransa Hariciye Nezaretinden alınmış olması muhtemel birçok şayanı dikkat malûmat ve mütaleat serdedilmiştir.

Fransız gazetesi Şarkî Türkistandaki nüfusun yüzde sekseninin halis Türk olduğunu ve Moğol nesline mensup 230,000 Kalmukun dahi İstiklâl mücadelesinde Türklere iltihak ettiklerini, 1904 senesinde Çarlık Rusyasının Şarkî Türkistanın şimali şarkisini teşkil eden İli havalisinin Rusyaya terkedilmesine mukabil Mançurinin iadesini Çin hükûmetine teklif eylemiş olduğunu yazmıştır.

«Tan» Sovyetlerin bir gün İli vadisinden Hindistan üzerine sarkmalarına ihtimal veren İngilizlerin Hindistanın emniyeti hususunda şimdiye kadar endişede bulunduklarını da kaydetmiştir. Fransız gazetesi Şarkî Türkistanın müstakil bir cumhuriyet olmasının İngiltere için beklenilmez bir nimet olduğunu, İngilterenin bu devlete müzaheret göstereceğini yazmıştır. Eğer Fransız gazetesinin yazdıkları doğru ise İngiliz Hindistanı Şarkî Türkistan hükûmetini tanımakta tereddüt göstermiyecektir.

Velhasıl siyaset âlemi Şarkî Türkistanla yakından alâkadar olmaktadır.

MUHARREM FEYZİ

Limanda

Vapurcular şirketinden kiralanan vapurlardan şikâyet

Devlet Denizyolları idaresinin kendisine düşen yüzde yetmiş nisbetindeki seferleri idare için Vapurcular şirketinin sefer programında bulunmıyan bazı vapurları kira ile işlettiği malûmdur.

Yalnız bu vapurların dahilî servislerinin pek fena olduğu, seferlerde de daima aksaklıklar vücude getirdiği müteaddit şikâyetlerden anlaşılmış ve Denizyolları idaresi keyfiyeti bir raporla İktısat Vekâletine bildirmiştir.

Havuzlar idaresinin biânçosu tetkik ediliyor

Deniz işletmesi kanunu mucibince deniz müsteşarı Sadullah Beyin riyasetinde teşekkül ederek şehrimize gelen heyet dün sabah Deniz Ticaret müdürlüğünde toplanarak mesaisine devam etmiştir. Heyet öğleden sonra fabrika ve havuzlar idaresine giderek bu müessesenin 1933 senesine kadar olan bilânçosunu tetkike başlamıştır.

Heyet, fabrika ve havuzlardan sonra Denizyollarının ve Akay idaresinin bilânçolarını da tetkik ederek Ankaraya dönecektir.

Takas suiistimali

(Birinci sahifeden mabat)

dirde meselenin bu tacirler arasında cereyan etmek üzere, ayrıca bir de mahkeme safhası olacaktır.

Ne kadar eşya ithal edildiği meçhuldur

Ankara 25 (A.A.) — Hiristominidis namında birisinin yaptığı takas suiistimali hakkındaki neşriyatın mühim bir kısmı henüz müfettişler işe başlamadıklarından tahminden ibarettir. Bugün bilinen şey vesikaların tarihine nazaran bunun eski takas komisyonu tarafından verildiği ve kıymetlerinin iki milyon lira kadar olduğudur. Bu iki milyon liralık vesikalardan nekadarı için eşya çıkarılmamış iken çıkarıldı - diye gümrükten vesika alındığı ve çıkarılan eşya mukabilinde de nekadar eşya ithal edildiği henüz belli değildir. Gerek bu cihetlerin ve gerek mes'ullerin tesbiti birkaç gün içinde başlıyacak olan teftiste anlaşılacaktır. Bu işin teftişi için Gümrük ve İnhisarlar, Ziraat ve İktısat Vekâletleri müfettişlerine emir verilmiştir.

Vilâyetin tavzihi

İstanbul Vilâyetinden:

Üç gündenberi günlük gazetelerde takas suiistimali hakkında mündericatına uymıyan büyük harfli başlıklarla müphem ve efkârı umumiyeyi bulandıran bir takım neşriyat yapılmaktadır. Meselenin hakikati şudur ki takas işile meşgul olan heyet ve bunların muamelâtı hakkında şüphe ve tereddüdü davet etmiş bir mesele yoktur. Yalnız yabancı memleketlere kereste çıkarmak suretile takas alan bir tüccarın tahhüt ettiği ihracatı tamamen yapıp yapmadığı meselesidir ki tetkikata esas teşkil ediyor. Her vaziyetin kendi hakikat hududu dahilinde kalması ve efkârı umumiyenin ona göre alâkadar edilmesi lâzım geldiğinden keyfiyeti tavziha lüzum hasıl olmuştur.

Emniyet abidesi

(Birinci sahifeden mabat)

şu satırları yazıyor:

«Türkiyenin yeni hükûmet merkezinde birçok resmî binaları, Vekâletler ve Büyük Erkânı Harbiye binalarını ve Gazi Hazretlerinin evini yapan Klemans Holtsmayster Ankaranın büyük bir meydanına dikilecek olan Emniyet Abidesini de yapmıştır. Abideyi itmam eden figürler, Avusturyanın ileri gelen üstatlarından Viyanalı heykeltraş Anton Hanak tarfından imal edilmiştir.

San'atkâr, Türkiye Cumhuriyeti Emniyet Abidesi için çalışırken 6 ikincikânunda ölmüş ve mukadderat ona Ankara abidesindeki eserlerinin açılma merasiminde bulunmayı nasip etmemiştir.

Abide, yeni hükûmet binaları sahasının giriş yerindedir. Geniş ve açık bir yeşilliğin ortasında iki havuzla beraber abide 37 metre uzunluğunda ve 8 metre yüksekliğindedir.

Ankara yakininde çıkarılan açık «Mamak taşı»ndan yapılan abidenin ön ve arka cephelerinde Türk emniyet efradının fedakârlıklarını gösteren muhtelif kabartmalar vardır. Ortada beyaz bir blokun önünde koyu renkte, 6 metre yüksekliğinde eski ve yeni Türkiyeyi temsil eden iki baş manzarası bulunmaktadır.»

SON TELGRAFLAR

Bir Alman gazetesi mühim bir makale neşretti

Korespondans Diplomatik: «Almanya Fransa ile uzlaşacağına hâlâ inanmaktadır» diyor

Berlin 25 (A.A.) — «Correspondance Diplomatico - Politique» gazetesi Fransanın Almanya ile fikir teatisinde devamı artık arzu etmediği yolunda, Fransız gazetelerinde görülen imalar dolayısile, neşrettiği bir makalede diyor ki:

«Gayriresmî mahiyette olan bu haberler eğer doğru ise bu hal Avrupaya ait işlerde arzuya pek az değer bir uyuşukluk husule gelmesine sebep olabilir, bunun bütün mesuliyeti de Fransız politikasına teveccüh eder.

«Almanyanın gûya gösterdiği inatçılık yüzünden şimdiki silâh kuvvetlerinin oldukları gibi bırakılması yolunda konferans yapılması muhtemel teklif hiçbir karar teşkil edemez. Böyle bir teklif kuvvetli bir surette silâhlanmış devletlerin silâhlanma hususunda azamî hadde vardıklarını anlıyarak her türlü hareket ve teşebbüsten artık vazgeçtiklerini göstermekten başka bir mâna ifade edemez.

Alman ve Fransız vesikalarının neşri silâhları azaltmağa ilişiği olan nazik ve ehemmiyetli meselelerde Alman hükûmetinin ne kadar mutedil, şuurlu ve amelî bir surette hareket ettiğini gösterecektir.

Almanya Fransa ile müzakereye devam imkânına hâlâ inanıyor. Bu müzakere nüfuz ve kudret sahibi Fransız mahfillerinin dahilî siyasete ait mülâhazalardan doğan bazı tehlikeli ve zararlı arzulara mukavemet göstermesi halinde semere verebilir.»

Recep Bey dün İzmire çıktı

Fırkanın ziyafetinde bir nutuk irat eyledi

İzmir 25 (Hususî) — C. H. F. Umumi Kâtibi Recep B. bugün Pireden İzmir vapurile geldi ve İktısat Vekili Celâl, Vali, müstahkem mevki kumandanı, Fırka, hükûmet, Belediye, mülkî, adlî rüesa, meb'uslar tarafından karşılandı. Fırka tarafından şerefine bir öğle ziyafeti verildi. Recep Bey bu akşam ayni vapurla İstanbula gidiyor.

Recep Bey bugün şerefine verilen öğle ziyafetinde bir nutuk irat etmiş ve memlekete girerken duyduğu tahassürü anlatarak demiştir ki:

Arkadaslar;

Vatandan uzak kaldığım müddet zarfında görüşlerle dahi iyi anladım ki, bizim siyasetimiz, fırka siyasetimiz, umumî gidisimiz memleket ihtyacına, uygun ve üstündür.

Arkadaşlarım,

İzmir derken, belki buranin yakini olan Aydından. Denizliden, Muğladan, Manisadan, Kütahyadan bahsetmek istemiyorum. İzmir, bir zamanlar bütün Türk milletinin onu kurtarmak için ayaklandığı bir mihrak olmustu. İste, kendisine karsı bütün memleket bu kadar büyük alâka ile hareket ettiği İzmirde. ümitsizlik veren, yeis yapan parasızlık, issizlik ve ticaretsizlik sesleri isitiliyor ve İzmirden çıkan bu yanlış fikirlerin zararlı kokusu birçok vatan parcalarına yayılıyor. Halbuki arkadaslarım, vaziyet böyle değildir. İcabi halinde münakasa ederek maddî ve reddedilmez deliller göstererek sözlerimi ispata hazırım ki, İzmir, memleketin her tarafından ve diğer birçok memleketlerden refahça ya üstündür, ya beraberdir.

Arkadaşlarım;

Vatandaslarımız arasında bu hakikatleri bilmiyenler olabilir. Onlara hakikati öğretmek hepimizin, bütün Fırka arkadaslarımızın vazifesidir. Bilmiyenlerden başka, bilmemekte ısrar edenlere, bu zararlı kokuyu bilerek yapanlara karşı zorla değil, fakat Fırkamizin yüksek hakikatlerini her gün onlara ve aldananlara izah ve ispat ederek anlatmak lâzımdır.

Fırkaca, hükûmetçe hiç kimseye karşı yüzümüzün bir karası, hakikate ve ihtiyaca uygunluğunu ispat edemiyecek bir yolsuzluğumuz yoktur. Her aksi ve yanlış söylenene karşı dik başlarımız ve açık alnımızla her gün kendimize güvenerek ve Fırkamıza, Fırka şeflerine ve hükûmete itimat ederek hakikati anlatmak vazifemizdir. Millî birlik, beraberlik ve bütünlük büyük muvaffakiyetin esas yoludur. Bütün halkı bu birlik ve bütünlüğe götürücü çalışma hepimizin vazifesidir.

Fransa bahriyesi tehlike karşısında!

Paris 25 (A.A.) — M. Sarraut, meb'usan meclisi bahriye encümeninin dün öğleden sonra yaptığı toplantıda Fransanın ve diğer ecnebi devletlerin deniz kuvvetleri hakkında verdiği mukayeseli izahatta Almanyanın «Deutschland» tipindeki harp gemilerinin eskiden yapılmış Fransız harp gemileri için bir tehlike teşkil ettiğini ehemmiyetle kaydetmiştir.

M. Sarrau, bu tehlikenin önüne geçmek hususunda kendi şahsî düşüncelerini komisyona anlatmıştır. Komisyon bu şahsî düşüncelerinden dolayı Sarrautyu tebrik etmiştir.

İzmirde ecnebi vapur kumpanyaları

İktısat Vekili Celâl Bey direktif verdi

İzmir 25 (Hususî) — Yüksek nakliye tarife tatbiki için aralarında birlik yapan ecnebi vapur kumpanyalarile temas etmek için İstanbuldan gelen Denizyolları İşletme umum müdürü Sadettin Bey bugün İzmire dönen İktısat Vekili Celâl Beyle görüşmüştür. Sadettin Bey Vekilden aldığı direktifler dairesinde bu isle cumartesiden itibaren meşgul olacaktır. Müsbet neticeler alınabileceği hakkındaki ümitler oldukça kuvvetlidir. Maahaza müskülâta tesadüf edilse bile İktısat Vekâletinin herhalde millî menfaate uygun kat'î bir netice elde etmek azminde olduğu anlasılmaktadır.

Birleşmiş olan kumpanyalar üç dört senedir zaman zaman çıkan rakipler bilhassa zâhiren 20 altın şilin ile mal kabul ettikleri halde hakikatte tüccardan 15 silin almak ve bütün ihracatını kendilerine yaptıranlara sene sonunda iki buçuk şilini geriye vermek suretile sistematik bir şekilde rekabeti bertaraf ettikten sonra fiatleri tekrar yükseltmektedirler. Tüccarlar mutavassıt vaziyetinde olduklarından tarifelerin yükselmesi mahsulün fiatleri üzerinde tesirini göstermekte ve bir netice müstahsiller mutazarrır olmaktadır. Vekâlet bittabi bunun devamına müsaade etmiyecektir. Kumpanyaların memleketin maddî menfaatleri kadar izzetinefsini de rencide eden bu hareket tarzından vaz geçmeleri ve para kazandıkları toprağın millî menfaatlerile alâkadar olarak bugünkü seraite uygun bir nakliye tesbit etmeleri beklenmektedir. Diğer taraftan tüccarın da hakikî menfaatlerinin nerede olduğunu anlıyarak memleket için daha müsait şeraitle çalışan kumpanyalarla da teşriki mesai etmek üzere birleşmeleri ve tarife meselesini başı boş vaziyetinden kurtarmaları çok temennive şayandır.

Ankara Ticaret Odası kongresi

Ankara 25 (A.A.) — Ankara Ticaret ve Sanayi Odası kongresi bu ayın yirmi sekizinde toplanacaktır. Kongrenin tetkik ve müzakere edeceği meseleler şunlardır:

1 — İktısadî vaziyetin umumî tetkiki,

2 — Memleket istihsalâtı, tiftik, yapağı, arpa vaziyetlerinin tetkiki,

3 — Ankarada hayat pahalılığı esbabının tetkiki,

4 — Beş senelik programda Ankarada tesisi talep edilecek sanayiin tetkiki,

5 — Kongreye iştirak eden zevat tarafından vuku bulacak teklifler.

Kahirede açılan bir iftira davası

Berlin 25 (A.A.) — Volf ajansından: Yahudi aleyhtarlığına karşı mücadele birliğinin Kahiredeki Alman kulübü aleyhine bu kulüp tarafından neşredilen ve mülteci sosyalistlikten mülhem bulunan bir kitaptan dolayı açtığı iftira davasını Kahiredeki beynelmilel mahkemenin reddetmesi Alman gazeteleri tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Davayı açan mücadele birliği mahkeme masrafını ödemeğe mecbur olmuştur.

Trabzona kar yağıyor

Trabzon 25 (A.A.) — Kar yağışı fasılalı bir surette devam etmektedir. Fırtına şiddetini azalttı. Vapurlar yük ve yolcu almaktadır.

MÜLÂHAZALAR

Hayır müesseselerimizin reklâma ihtiyacı var!

İstanbulda muhtelif hayır müesseseleri var. Fakat ne yazık ki fakirlere, hastalara, çocuklara, felâketzedelere bakan bu güzel müesseselerin hemen hemen hiçbiri, kelimenin tam manasile zengin değildir; ve hiçbiri, bütün arzusuna rağmen, yardım etmek istediklerine bol yardımlarda bulunamaz.

Sebep? Gayet basit: Çünkü, teker teker hepsini sevdiğimiz hayır müesseselerimizin, şefkat tarafları nekadar kuvvetli ise propaganda tarafları o kadar zayıftır. Halbuki herşeyin propagandaya istinat ettiği bu devirde şefkat hissinin de bilhassa propaganda ile uyandırıldığını bilmek lâzımdır. Bir İstanbulluya sorunuz:

— Filân müessese ne iş yapar?

Göreceksiniz ki biran duralıyacak, düşünecek, sonra ya hiç cevap veremiyecek, yahut, sizi cevapsız bırakmamak için, tahminen birşeyler söyliyecektir.

Hayır müesseselerinden bazılarının seneden seneye verdikleri balolar bile gittikçe nekadar sönük, nekadar cansız, ve bilhassa, nekadar patırdısız, gürültüsüz geçiyor. Pariste her sene, fakir ve hasta çocuklar menfaatine verilen bir «Küçük beyaz yataklar balosu» vardır. Bu balo istisnaî olarak Opera binasında verilir; tarihi şubat bidayetine tesadüf etmesine rağmen bu sene de aylardanberi Fransız matbuatında balonun reklâmına başlanmıştır. Her sene türlü türlü yeniliklerle bütün Parisi Opera binasına toplıyan bu «Küçük beyaz yataklar balosu» bittabi fakir çocuklara binlerce lira hasılat temin eder.

Bizde de, hususile kışın balo, yazın tenezzüh ve saire tertip olunduğu sıralarda, reklâma çok ehemmiyet vermek ve, bu işi tertip eden müessesenin, neler yaptığını, neler yapacağını, tabir caizse, sağır sultana duyuracak kadar kuvvetle haykırmak lâzımdır.

İstanbulda şefkat sahibi hayırkâr adam olmadığını yahut bu gibilerin az olduğunu kimse iddia edemez. Fakat kabul etmek icap eder ki parası olan bir adam da kalkıp kapı kapı hayır müessesesi arayamaz. Böyle müesseselerin başında bulunanlar para çıkacak yerleri bulmak mevkiindedirler. Bir hareket yapacakları zaman konferansçılardan konferans, muharrirlerden yazı ve gazetelerden yardım istemeleri lâzımdır.

Hayır müesseselerimiz, ancak böyle bir mütemadi uyanıklık gösterdikleri takdirde, kendi yağlarile kavrulmaktan kurtulacaklar ve daha bol, daha şamil yardımlarda bulunmak imkânını bulacaklardır.

Bu yazımızı yalnız İstanbuldaki değil, bütün memleket dahilindeki hayır müesseselerimize ithaf ederiz.

DOĞAN NADİ

Başvekilimiz

Dün elektrik fabrikasında tetkikatta bulundular

Ankara 25 (Hususî) — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri refakatinde Dahiliye Vekili olduğu halde bugün elektrik fabrikasını gezmişler, fabrika hakkında direktörle mühendis Süleyman Bey tarafından verilen izahatı dinlemişlerdir. Başvekilimiz bir buçuk saat fabrikada ve işçiler arasında tetkikatta bulunmuşlardır.

Muhasipler arasında yeni tayinler

Ankara 25 (Telefonla) — Jandarma umum kumandanlığı muhasebe müdürü İbrahim Bey merkez muhasebeciliğine, muhasebei umumiye hesabat muavini Adil Bey jandarma muhasebeciliğine, merkez muhasebeciliği birinci mümeyyizi İzzet Bey muhasebei umumiye hesabat müdür muavinliğine tayin edilmişlerdir.

Vekâlet emrine alınan bir konsolos

Ankara 25 (Telefonla) — Hariciye Vekâleti beşinci daire memurlarından konsolos Halil Âli Bey görülen lüzum üzerine Vekâlet emrine alınmıştır.

Celâl Bey izmirde

İzmir 25 (A.A.) — İktısat Vekili Mahmut Celâl Bey bugün öğleüstü beraberlerinde Vali Kâzım Paşa ile diğer zevat olduğu halde tetkik seyahatlerinden avdet etmişlerdir.

İzmir 25 (Hususî) — İktısat Vekili Celâl Bey pazar günü Menemen, Manisa ve Kasabaya gidecektir.

Konyada maarif hareketleri

Konya 25 (A.A.) — 933 senesinde Konyadaki ilkmekteplerin sayısı 263 ü bulmakta idi. İlkmekteplere devam eden talebenin sayısı 11982 si erkek ve 5144 ü kız olmak üzere 17126 dır. Bunlardan 711 i geçen sene ilkmektep şehadetnamesi almıştır. Bu sene ilkmekteplere devam eden erkek talebenin miktarı 12612, kız talebe adedi de 5320 ye varmıştır.

Nissen Beyin konferansı

Ecnebi profesör, büyük Türk medeniyetini gören bu ülkenin tababetin terakkisine çok müsait olduğunu söylüyor

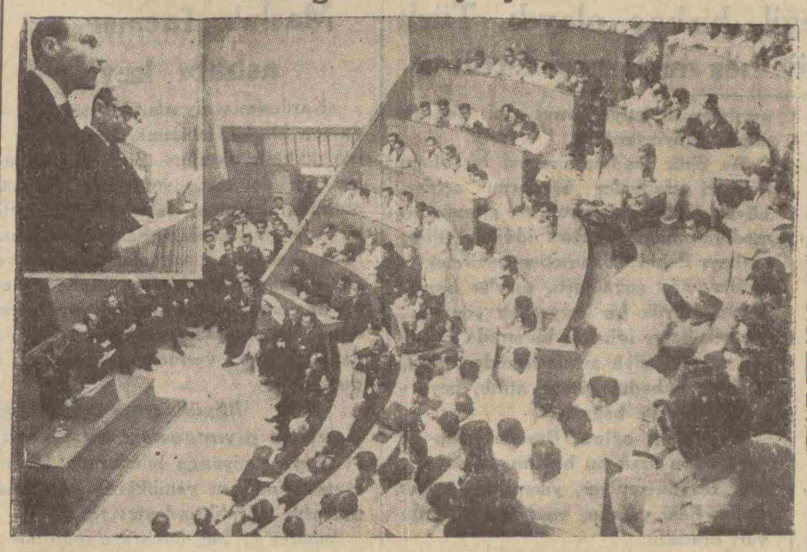

Operatör Nissen Bey dün Cerrahpaşa hastanesindeki anfiteatrda konferans verirken....

Üniversite Tıp fakültesinin hariciye seririyatı Ordinaryüsü Operatör M. Nissen tarafından dün Cerrahpaşa hastanesinde yeni yapılan anfiteatr şeklindeki salonda dikkate şayan bir açılış konferansı verilmiştir.

Çok alâka ile karşılanan konferansta Maarif Vekâleti ıslahat müşaviri profesör Malş ile şehrimizdeki Alman, İngiliz, İtalyan ve Rum hastaneleri doktorları, fakülte hocaları, birçok maruf hekimler hazır bulunmuşlardır.

M. Nissen konferansını almanca olarak irat etmiş ve konferans Doçent Operatör Ahmet Fahri Bey tarafından türkçeye çevrilmiştir.

M. Nissen, davetlilerin hararetli tezahüratı arasında söze başlıyarak Umumî Harpte cerrahlığın yaptığı mühim hizmetlerden bahsetmiş, kendisini yetiştiren maruf Alman profesörü operatör Zaver Bruhu hürmetle yadetmiş ve hulâsaten şunları söylemiştir:

«— Hastaların bize karşı gösterdikleri itimadı devam ettirmek en büyük vazifemizdir. Bu itimadın, bizde en ağır mes'uliyet hisleri uyandıracağı şüphesizdir. Kendilerini hekimlerin eline teslim eden hastaların zahmet ve fedakârlık istemeğe hakları vardır.

Istırap ve hastalık karşısında içtimaî sınıf farkı düşünülmemek lâzımdır. Ameliyat yapmak için her türlü ıstıraplara lâkayt kalmağı doğru bulmuyorum. Efkârı umumiye daima göze çarpan muvaffakiyetlere ehemmiyet verir.

Cerrah, bunu nazarı dikkate almıyarak en az muvaffakiyet ihtimali olan ameliyatlardan çekinmemesi ve muhakkak vazifesini yapmalıdır. Bu işlerde yalnız hekimin vicdan ve kanaati amil olmalıdır.

Mihanikî sebeplerle husule gelen arızaların ameliyatlarından daima müspet neticeler alındığına şahit oldum. Fakat hastalıkların tevlit ettiği arızalarda yapılan ameliyatlarda vaziyet böyle değildir. Cerrahlığın çok faydalı olduğuna kaniim. Fakat bu sözle, diğer tıp şubelerinin ehemmiyetini küçültmüyorum. Bilâkis son zamanlarda birçok hastalıklarda cerrahî müdahalelerin tahdidine lüzum görülmektedir. Serirî araz ameliyata lüzum gösterdiği takdirde âcil vaziyetlerde uzun teşhilsere ve lâboratuvar muayenelerine meydan verilmeden süratle faaliyete geçmelidir. Cerrahta hekimliğe mahsus bütün evsafın bulunması lâzımdır. Fakat el meharetine malik olmıyan en iyi hekim ancak beceriksiz bir cerrah olabilir!...

Bizim teknik mesaiyi küçük ve sıkı görmemelidir. Kafanın içindeki tümörleri çıkaran, bazı kalp ve damar arızalarını ve vücutteki çirkinlikleri düzelten cerrahlık eskisine nisbetle çok inkişaf etmiştir. Bunu teknik ve pratik çalışmağa borçluyuz. Mesaimizde disiplinin çok tesiri vardır.

Bu ülke, dünyanın en büyük milletlerinden olan Türk milletinin büyük medeniyetini görmüştür. Bu itibarla muhit tababetin terakkisine çok müsaittir.

Burada pek güzel mahsul verecek tohumlar mevcut olduğuna kanaatimiz vardır. Yapacağımız şey, bir bahçıvan ihtimamından ibarettir.

Derubde ettiğim işin ağırlığını biliyorum. Fakat muvaffak olacağımızı kuvvetle ümit edivorum. Sözlerime maruf Alman şairi Götenin şu vecizesile nihayet veriyorum: «Cerrah, dünyadaki işlerin en mukaddesini üzerine almıştır. Mucizeye ihtiyaç hissetmesizin şifa temin eder ve sessizce mucizeler yaratır...»

Ordinaryüs M. Nissenin sözleri çok alkışlanmış ve profesör Malsla diğer davetliler tarafından kendisi hararetli surette tebrik edilmiştir.

Müteakiben hastane başhekimi Rüştü Bey, fakülte tedrisatı için hastanede yapılan yeni tesisatı davetlilere göstermistir.

Hastanenin alt katında ölü muhafaza yeri, otopsi dairesi, cenaze merasim ve teçhiz mahalli, teşrihi marazî müzesi, orta katta tedrisata mahsus daireler vücude getirilmiştir.

Davetlilerden Alman hastanesi başhekimi M. Nap; Almanyada bile bundan mükemmel tesisat mevcut olmadığını söylemiştir.

Şehir plânı

Jüri heyetine bir Türk mimarı da alındı

Üç ecnebi mütehassısı tarafından hazırlanan plânları tetkik edecek jüri heyetinde mimarlarımızdan aza bulunmaması Mimarlar Birliğini müteessir etmiş ve bu teessürlerini alenen izhara sevkeylemişti.

Haber aldığımıza göre, Belediye idaresi şehir plânlarını tetkik edecek jüri heyetine Mimarlar Birliğinden bir mimar almağa karar vermiştir.

Belediye İmar bürosu mimarlığına Ahmet Sabri Bey tayin edilmiş ve şehir plânı jüri heyetine dahil olmuştur. Ahmet Sabri Bey on sene Almanyanın Stutgart şehrinde bulunuyordu. Orada yüksek mimarlık mektebini bitirmiş ve muhtelif inşaatta staj görmüş kıymetli bir mimardır.

İspanyol parası düşüyor

Madrit 25 (A.A.) — Pesetanın anî sukutu bu sabahki gazeteleri meşgul etmektedir.

«El Sol» gazetesi diyor ki: «Paramızı kontrol eden ve bu sukuta âmil olan teşekküller, ihracatımızın zarardan korunması için dolar ve sterlinle muadelet gözetmeyi muvafık görmüşlerdir. Peseta bugünkü rayicini muhafaza edecektir.»

«Ahora» gazetesi ise bu sukutun sırf siyasî mahiyette spikolojik bir tesirden münbais olduğunu yazıyor.

«A. B. C.» gazetesine gelince; o da, sukutun, siyasî sebeplerde ve hatta paranın rayicinin yüksekliği ile ihracata engel olmamak endişesinden ileri geldiği fikrindedir.

Umumî kadınlar

Tesbit işine çok ehemmiyet verilecektir

Umumî kadınlar hakkında bir tamim hazırlanmıştır. Bu tamimde bilhassa umumî kadınların seçiliş işlerine verilecek ehemmiyete temas edilmektedir. Zührevî hastalıklarla mücadele talimatname ve nizamnamesinde de temas edildiği üzere umumî kadınlar seçiminde çok hassas davranılacaktır. Meselâ şimdi sermaye olarak fuhuş yapan kadınlar derhal tesçil edilerek umumî kadın olmıyacaktır. Bu gibi kadınların fuhuş yapmak için ne gibi mecburiyetler karşısında bulundukları aranacak, bunlara her vesile ile hallerini ıslah edebilecek yol gösterilecektir. Şimdi fuhuş yapan kadınlar bu işten vaz geçmek isterlerse kendilerine iş bulunacak, her hususta yardım edilecektir.

Umumî kadınların tesbitine bu kadar ehemmiyet verildikten sonra şüpheli görülen evler takip edilecek, fakat buralarda uygunsuz kadınlara tesadüf edilirse bunlara da derhal umumî kadın ismi verilerek tesbitleri yapılmıyacaktır.

Umumî kadın, birçok defalar sıkı tetkik neticesinde fuhuş yaptığı sabit olan kadınlara denecektir. Bu müşahedeler sabit olduktan sonra bunlara vesika verilecektir. Vesikalı kadınlar haricte gezerek müşteri aramak gibi hallerde bulunamıyacaklar, memleketlerine giderek oturamıyacaklardır.

Zührevî hastalıklarla mücadele

Gizli fuhuş ve zührevî hastalıklarla mücadele komisyonu pazar günü toplanarak, yeni fuhuş mıntakalarına yerleşmek istiyenlerin müracaatlerini tetkik edecektir. Fahişeleri tesçil hususunda çok ihtiyatlı hareket edilecektir.

HEM NALINA MIHINA

Tarihî abideler ve ilânlar

Bir kariimiz, İstanbulun en güzel tarihî abidelerinden biri olan Yenicaminin duvarlarına ilân yapıştırıldığından şikâyet ediyor, hiçbir medenî memlekette tarihî abidelere ve mabetlere ilân yapıştırılmadığını söylüyor. Mektubunu aynen kari sütununa koyduğumuz bu zatın hakkı vardır. Bizde duvar ilânları, rasgele, her yerde yapıştırılır. Gerçi bu mübalâtsızlık eskiden daha fazla idi. İstanbulda duvar ilâncılığı Anadolu Ajansının inhisarına verileli, artık her yere ilân yapıştırılmıyor. Fakat dikkat ediyorum ilânlar devlet işlerine ait oldu mu, sanki bunların rasgele her yere yapıştırılması mubahmış gibi bu kabideye riayet edilmiyor. Halbuki bu bahiste ilânları resmî ve hususî diye ikiye ayırmanın yeri yoktur. Gaye abidata hürmettir, abidelerin vakur güzelliğini rengârenk kâğıtların cirkinliği ile bozmamaktır. Onun için umumiyetle ilân yapıştırılması münasip olmıyan yerlere devletin ilânlarını da yapıştırmamak lâzımdır. Anadolu Ajansının güzide umumî müdürü Muvaffak Beyin tarihî abidelere ilân yapıştırılmamasını temin edeceğini şüphesiz addederiz.

Söz açılmışken bir müddettenberi söylemek istediğim bir noktayı da yazayım. Cumhuriyetin onuncu yıldönümü münasebetile duvarlara yapıştırılan resimler ve yazılar, o gündenberi oldukları yerlerde duruyorlar. Bunlar, üç aydanberi tozdan kirlendi, yağmurdan ıslandı, rüzgârdan yırtıldı. Güzel ve okunaklı olanları bile güzelliğini kaybetti, hiç okunmaz bir hale geldi, bu yırtık pırtık kâğıtları yapıştırıldıkları yerlerde bu halde bırakmakta hiçbir fayda yoktur. Belediye şehrin bazı güzel mebanisinin cephelerinde hiç te iyi bir manzara arzetmiyen bu perişan kâğıtları kaldırmalıdır.

Bunlar ufaktefek şeylerdir ama bir şehrin güzelliği, temizliği böyle ehemmiyetsiz gibi görünen şeylerle artar veya eksilir.

100 den fazla vak'ası olan adam!

Mahmut, elli lira mukabilinde iş te buluyormuş!

Mahmut Saim

Senelerdenberi İstanbulda bir takım gazetelere, mecmualara, salnamelere abone kaydetmek behanesile birçok kimselerden para alan Mahmut ismindeki şahıs ahiren bastırdığı bir kitap vasıtasile de yeniden birçok kimselerden para alırken yakalanmış ve hakkında takibatı kanuniye ifa edilmek üzere Vilâyet tarafından Adliyeye tevdi olunmuştur.

Mahmudun marifeti, yalnız çıkmıyan veya bir iki nüsha çıkıp bazı kimselerden senelik abone bedeli alındıktan sonra kapanan mecmua ve salnamelerden ibaret kalmamış, bir takım safdillerden kendilerine iş bulmak vadile ve teminat akçesi namı altında birçok para almıştır.

Bu işlerden dolayı birkaç kere adaletin pençesine düşen Mahmut, Beşiktaşta Kılıçalî mahallesinde Hacıveli sokağında mukim Ziya Efendi ismindeki mütekait binbaşı ile diğer bazı kimselerden de para almıştır. Bu zevat Vilâyete müracaatle bu adamın kendilerine iş bulacağını ileri sürerek teminat akçesi namı altında ellişer liralarını aldığını, müteakiben ortadan kaybolduğunu bildirmişlerdir. Polis tarafından yapılan tahkikatta Mahmudun 100 den fazla sabıkası olduğu anlaşılmıştır.

Bursa Evkaf müdürü

Ankara 25 (Telefonla) — Bursa Evkaf müdürü Şakir Bey Vekâlet emrine alınmıştır.

İspanyada bir tren kazası

Santander 25 (A.A.) — Madrit - Sandander yolunda işliyen bir tren - omnibüs toprak kayması yüzünden Pesquere civarında yoldan çıkmıştır. 9 kişi ölmüş, 40 kadar kimse yaralanmıştır.

Bir romorkör battı

Londra 25 (A.A.) — «Lloyd» in haber verdiğine göre, Gnat romorkörü, Graverend açıklarında, 1273 tonluk, «August Cords» namındaki Alman şilebile çarpışmıştır. Romorkör batmış ve mürettebatından üç kişi boğulmuştur.

Cengiz Han

TEFRIKA. 98 Yazan: M. TURHAN

Eğer, Cengizler bir değil, birkaç olaydı, Türk tarihinin ihtişamı üc beş misli genişlerdi!

Cucinin ölümünden biraz sonra Tangot daroğası Şidurku isyan etti, Cengiz onu da tepeledi ve Karakuruma dönerken yolda hastalandı. Bu hastalık, şu veya bu illetin, yahut arızanın eseri değildi, içini kurt yiyen bir ağacın yıkılacağı sırada izhar ettiği çatırdıya benziyordu. Yetmiş iki yasında bulunan Han, başkalarının kulağına çarpmıyan bu çatırdıyı duydu, yıkılmak üzere bulunduğunu anladı, bütün oğullarını ve Cucinin çocuklarını süratle getirtti, başucuna topladı:

— Eh, dedi, büyük düş iste bitti, bana da yol göründü. Hergünün gecesi vardır, her ışık sönecektir. Taht üzerinde oturanlar da, kuru tahtaya yaslananlar da birgün kuru bir kalıba dönecektir. Ne mutlu o adamlara ki kapanan günden ışık alırlar, gecesini aydınlatırlar. Siz, o mutlu kişilerden olunuz, benim gidisimden birşeyler ve çok şeyler öğreniniz. Size son öğüdüm şudur: Aranızda post kavgası çıkarmayın, birbirinizle dalaşmayın. Birbirinizi sevin ve sayın!»

Sonra yanıbaşındaki sadaktan (mahfazadan) bir ok çıkardı, ihtiyar parmakları arasında kırdı, ikiye böldü. Müteakiben birçok ok aldı, birleştirdi, bir küme haline koydu, prenslere gösterdi, sordu:

— İçinizde bunu kıracak yiğit var mı?

Prensler susunca şu sözleri söyledi:

— Siz bu oklara benzersiniz. Eğer hepiniz birleşip birinizi hakan yaparsanız ve onun sözünden çıkmazsanız hiç kimse sizi kıramaz, dağıtamaz. Birleşmezseniz teker teker ve pek kolay kırılırsınız.

Prensler, sessiz sessiz ağlarken içlerinden Oktayı yanına çağırdı:

— Seni, dedi, han ve hakan tanıyorum. Kutlu olsun. Sana karşı koyanlar Tanrının yıldırımına uğrasın.

Bir iki dakika sustu ve ilâve etti:

— Fakat sen de Tuluyun oğlu küçük Kubilâyı boşlama. Onun sözlerinde hikmet vardır, görüşlerinde doğruluk vardır.

Prensleri de Oktayın önünde ulcaşmaya davet etti, sonra gözlerini kapadı, dalgınlaştı. Orada bulunanlar, onun dalgınlıktan ayılıp ta kendilerine dışarı çıkmak için izin vermesini bekliyorlardı, fakat o -küçük bir ihtilâç göstermeden- ölmüş bulunuyordu.

Ulu Hakan, 1227 yılının ağustosunda öldü. Türk takvimine göre domuz yılında doğmuştu, domuz yılında Han olmuştu, ölümü de ayni yıla tesadüf etti. (Hicrî 14 ramazan: 624).

Şimdi beyler, prensler büyük ölüyü nereye gömeceklerini düşünüyorlardı ve bir türlü uyuşamıyorlardı. Bir kısmı cesedi Pekine götürmek, bir kısmı olduğu yere gömmek, bir kısmı da Karakuruma nakletmek istiyordu. Son fikrin sahipleri galebe ettiler, Cengizin naşını beş oğlu bir arabaya koydular. Fakat araba yürümedi. Öküzler, bu yükü taşımamak, bulundukları yerden ayrılmamak istiyorlarmış gibi tek bir adım atmıyorlardı.

Bu öküz inadına manevî bir ilham kuvveti atfedenler ağızlarını açtılar, büyük ölünün Karakuruma gitmek istemediğini bağıra bağıra iddia ettiler, arabayı Pekin istikametine çevirmek istediler. Söz çoğalmıştı, sinirler bozulmuştu, büyük bir kargaşalık yüz göstermek üzere idi. İşte bu sırada Cengizin en eski silâh arkdaşlarından biri, Kilüken bahadır, ortaya atıldı, heyecanlı bir sesle bağırdı:

«— Tanrı oğlu!.. Burada kalıp öz yurdundan uzak mı bulunmak istiyorsun. Doğduğun yer, yıkandığın ırmak ötede. Seni yaratan ve büyüten kutlu yurt orada!»

Ve elindeki değnekle öküzlere vurdu,araba yürüdü!... Manevî bir ifade taşıdığına hükmolunan öküz inadı yıkıldığı için dava da hallolunmuş demekti, Cengiz Yilon Bulduğa götürülüyordu. Zaman, yedi büyük asır, onun mezarını topraktan kaldırıp tarihin koynuna koymamış olsaydı bugün Ulu Hakanın kabri, güneşin her doğuşunda ilk öpeceği bir türbe olurdu. Fakat bu türbe yoktur ve onu arayanlar yalnız tarihte bulabiliyorlar.

* * *

Cengiz için Avrupalılar «barbar» diyip geçerler. İran, Arap ve Osmanlı müverrihleri de bu büyük ve çok büyük hükümdar için «zalim, hunhar, dinsiz, kâfir» gibi sıfatlar vermekten ve sıralamaktan geri kalmazlar. Şark tarihlerinde onun klise halini alan unvanı şudur: Cengizi fitneengiz!

Pek açıktır ki ona Avrupalıların barbar demesi bütün Avrupayı yenmesindendir. Eğer Avrupa Cengizi yenseydi bu zaferle iftihar edilecekti ve ondan yüksek kıymetli bir insan ve şanlı bir mağlûp olarak bahsolunacaktı!... Yenilmek acısı Avrupayı hâlâ kin içinde tutuyor.

İranlılar, Araplar, Osmanlılar, manasız bir din gayretile Cengize hücum ettiler, büyüklüğünü inkâra yeltendiler. Fakat hiçbir müverrih, onu tarihten dışarı atamadı. Çünkü o, bizzat bir tarihti. Sevenler de, sevmiyenler de o tarihi okumak, tanımak mecburiyetindedir.

Keşki Cengizler, bir değil birkac olaydı ve Avrupa birkaç kere daha yenileydi, mutaassıp tarihçiler biraz daha kızıp köpürseydi?.. Çünkü o gibilerin çoğalmasile Türk tarihinin ihtişamı, o ezelî ihtişamı, üç beş misli genişlerdi ve dünyaya çok yükseklerden bakan Türk, bir hayli irtifa daha kazanmış olurdu!...

En doğru hüküm budur: Cengiz, Türk dehasını bütün dünyaya tanıtan büyük rehberlerden biridir. O, Türk birliği kurmak için küreyi altüst etti ve yeryüzünde en yüksek, en kudretli millet olmak hakkını Türke verdi.

Bu şerefe hangi cihangir imrenmez. Avrupa, varsın, kinini sayıklasın!...

SON

Karilerimiz diyorlar ki

Günün mühim meseleleri hakkındaki fikirlerinizi bize kısaca bildiriniz, bu sütunda neşredelim.

Maslak faciası ve ashabı keyif

«Karilerimiz diyorlar ki» sütununda son Maslak faciasına dair yazıları dikkatle okudum. Birçok mütalealar var: Yol dar, şoförler ehliyetsiz, otobüsler kocaman falan, filân. Bu fikirlerde bulunanlar haklı olabilirler. Fakat bence: sık sık olan müessif ve feci kazaların sebebini bu cephede değil de, bazı ashabı keyfin zevklerine dalarak otomobilin idaresini yanlarındakinin eline vermelerinde aramalıdır.

Büyükdere - Salih Zeki

Tayyare piyangosu nasıl olmalı?

Tayyare piyango biletlerinin 17 inci tertibinde şu yeniliklerin yapılması muvafık olur fikrindeyiz:

Biletler 15 bin numaraya indirilmeli, biletleri yalnız onda bir ve yirmide birlik yapmalı, fiatleri de her keşide de seyyanen iki ve bir lira olmalı, piyango dolapları asrî ve otomatik fiş dolaplarile değiştirilmelidir. İsabet ihtimalinin velev cüz'î bir para bile olsa yüzde 15 e çıkarılması da biletlerin revacını temin edecektir.

Ankarada, İsmetpaşa mahallesinde 145 numaralı hanede Süleyman Sadi ve 5 arkadaşı.

Tarihî abidelere ilân yapıştırılmaz

Bu sabah Yenicami önünden geçerken caminin mahfil kısmının methal ve mahrecine yapıştırılan birçok erngârenk ilânlarla adeta bir sinema kapısına çevrilmiş olduğunu hayretle gördüm. Demiryolu istikrazı ilânlarından tutunuz da Jozefin Bakerin reklâmlarına kadar hepsi sıra ile dizilmiş.

Dünyanın hiçbir tarafında resmî binalara, mabetlere ilân yapıştırılmaz. Ayıptır, yasaktır. Hem bir mâbet hem de çok kıymetli bir tarih abidesi olan Yenicaminin uğradığı bu çirkin tecavüz cidden şayani teessürdür.

Yazın, bu caminin köprüye nazır merdivenlerine sıralanan pejmürde kıyafetli halkın mevsime göre marul, salatalık, kavun, karpuz yemelerine, küfecilerin biribirlerile şakalaşıp döğüşmelerine, basamaklara uzanıp yatmalarına lâkayt kalan Belediyenin, bu ilân yapıştırma şeklindeki çirkinliğe de mâni olmaması şehircilik namına acınacak bir hal değil midir?

Hüsnü Nuri

Evleri yangından korumak için

(Birinci sahifeden mabat)

hâlâ İstanbulun büyük bir kısmının ahşap olduğunu görerek Almanyada istimale başlanan bir maddenin burada da tatbiki fevkalâde faydalı olacağını bildirmiştir.

Bu madde kimyevî bir mayiden ibarettir ki ahşap binalar bununla cilâlanınca yangından mahfuz kalmaktadır.

Birçok alâkadar zevat İstanbulun ratıp bir şehir olması dolayısile ahşap bina insasına müsaade edilmesi bir zaruret olduğunu iddia etmektedirler.

Profesörün tavsiye ettiği madde, hakikaten ahşap binaları yanmaz bir hale koyuyorsa bütün ahşap binaların içine dışına bundan sürmek mecburiyeti vazedilmelidir. ama bu maddenin memleketimizde yapılmasını da temin etmek şartile...

İbnussuut imparatorluk istiyormuş!

Arabistandan bildirildiğine göre, İbnissuut bütün Arabistana şamil bir İmpratorluk ilân ve kendisini de İmparator ilân etmek emelindedir. İlâve olunduğuna göre İbnissuudun İmam Yahya ve diğer Arap rüesası ile ihtilâfının başlıca sebepleri bundan ileri gelmektedir.

Ordulu gençlerin toplantısı

İstanbulda bulunan Ordulu gençler kendi aralarında bir birlik yapmışlardır. Birlik ilk içtimaını bugün saat 14 te İstanbul Halkevinde aktedecektir.

İktısat işleri

Rus - Fransız ticareti

Son günlerde Pariste imzalanan yeni ticaret itilâfının esasları ve tevlit edeceği neticeler

Rusya ile Fransa arasındaki yeni ticaret itilâfı bundan birkaç gün evvel Pariste imza edilmiştir. Son senelerde bu iki memleket arasındaki alışverişler adeta bir taraflı denecek şekilde cereyan etmiştir. Meselâ, 1930 senesinde Fransanın Rusyadan ithalâtı 880 milyon Fransız frangına (72 milyon lira) baliğ olduğu halde, Rusyanın Fransadan mübayaatı 59 milyon frangı (4,8 milyon lira) geçmemiştir. Geçen senenin ilk on bir ayı zarfında ise Fransanın Rusyadan ithalâtı 471 milyon frank (39 milyon lira) olmuş, ihractı ise 40 milyon frankdan (3,3 milyon lira) yukarı çıkamamıştır.

Fransanın Rusyadan aldığı şeylerin başlıcasını petrol teşkil eder. Fransa Irak petrollarının hissesini almağa başlayıncıya kadar Rus petrollarının Fransaya akışı bittabi devam edecektir. Fransa, yeni itilâfı aktederken, Fransız emtiasının Rusyaya daha fazla miktarda satılmasını esas tutmuş ve bu maksat oldukça temin edilmiştir.

Yeni itilâfın esasları

Yeni ticaret anlaşmasile Rusya, Fransadan mübayaatını senevî en aşağı 250,000,000 franga (20,7 milyon lira) iblâğ etmeği taahhüt eylemiş bulunuyor. Fransız emtiasının bedellerinin 22 ay zarfında ödenmesi tahtı temine alınmış ve bu tediyatın kuvvei müeyyedesi olmak üzere Fransanın Rusyadan alacağı petrol bedelleri karşılık gösterilmiştir.

Rusya, Fransız emtiasının bedellerini şu şekilde ödeyecektir:

Fransız ihracatçıları Rus hükûmeti üzerine vadeleri azamî 22 aylık poliçalar çekerek bunları Pariste Rus ticaret mümessilliğine kabul ettireceklerdir. Bu poliçalar Fransaya Rus petrolü ithali imtiyazını almış olan Petrofina şirketine tevdi edilecek ve poliçaların vadeleri mezkûr şirketin Rus hükûmetinden yapacağı petrol mübayaatından mütevellit tediyatın vadeleri ile tetabuk edecektir. Şayet, Rusya, Fransaya karşı tediyatında taallül edecek olursa bu şirket te Rusyaya karşı tediyatı kesecektir.

Bazı Rus malları için Fransa asgarî gümrük tarifesi tatbik edecek ve bunlar için kontenjan sistemi dahilinde ithal mezuniyeti verecektir. Fransaya girecek olan diğer Rus emtiası için ve bu meyanda kuru meyvalar, çimento, patates unu, pamuk döküntüsü, konserve, som balığı ayrıca mutavassıt bir gümrük tarifesine tâbi tutulacaktır. Rus konserve balıkları Kanada ve Japon malları gibi beher 100 kiloda 84 frank gümrük verecektir. Alelûmum tatlı ve tuzlu su balıkları, deri ve kösele, kereste, kömür, kuru sebzeler ve sair Rus mahsulâtı için Fransa, Rusyaya hususî kontenjan ayıracaktır.

Rus emtiasından Fransaya girerken şimdiye kadar ayrıca alınmakta olan %25 munzam resim bundan sonra umum Rus mallarına teşmil edilmeyip, petrol hariç olmak üzere yalnız bazı muayyen maddelere münhasır kalacaktır. Rusyadan Fransaya ithal edilecek kömürlerden geçen sene iptidasında tesbit edilmiş olan eski tarife üzerinden gümrük resmi alınacaktır.

Bu yeni itilâfın Fransız - Rus ticarî münasebatında mühim inkişaflar husule getireceği ümit edilmektedir.

Radio

Bu akşamki program

İSTANBUL:

12,30 türkçe plâk neşriyatı - 17,30 gramofon - 18,30 orkestra - 19,30 hanımlar heyeti - 21 gramofon - 21,30 Anadolu Ajansı, Saat ayarı.

VİYANA:

18,10 trio konseri: (Piyano, keman, viyolonsel) - 18,55 konferanslar-20,05 hafif musiki - 21,10 bestekâr Mozart'ın eserlerinden konserler (Salzburgdan naklen)-22,40 havadisler-23,05 akşam musikisi.

BUDAPEŞTE.

18,35 Çimbal konseri - 19,10 muhtelif - 19,40 trio konseri - 20,35 (Josefs-Legende) R. Strauss'un bir perdelik operası. (Die Entführung aus dem Serail) Mozart'ın iki perdelik operası. Opera binasından nakledilecektir-23,25 havadisler ve cazbant.

VARŞOVA:

18,30 hafif şarkılar (plâklarla) - 20,05 tefrika, spor haberleri ve muhtelif havadisler - 21,05 musahabe - 21,20 senfonik konser - 23,45 dansing.

BÜKREŞ:

18,05 orkestra konseri - 20,05 konferanslar, plâk neşriyatı - 21,05 senfonik konser (Rumen bestekârlarının eserleri) - 22,05 kıraat parçaları - müteakiben: Senfonik konser devam ediyor.

ROMA

17,05 Kuartet konseri - 19,05 havadisler - 19,35 dinî bir konferans-20,55 havadisler. plâklar - 22,15 orkestra konseri - 23,20 bir komedi - sonra: Konser devam ediyor - 24 havadisler.

NİŞANLANMA

Merhum diş tabibi binbaşı Ali Şaban Beyin kerimeleri Zehra Hanım ile piyade birinci mülâzimlerinden Zeki Yusuf Beyin nişan merasimleri bayramın üçüncü günü öğleden sonra Bursadakai Ali Şaban Beyefendinin hanesinde icra kılınmıştır. Tarafeyne saadetler temenni ederiz. (12602)

TEŞEKKÜR

Zavallı kızımız Seniyenin cenazesinde hazır bulunan ve yahut ziyaret etmek ve telgraf ve mektup göndermek suretile taziyet hislerini ifade eden lûtufkâr ve merhametli zevata ve aziz dostlara derin ve samimî minnettarlığımızı ayrı ayrı bildirmeğe elem ve kederimiz mâni olduğundan bu umumî teşekkürümüzü kabul buyurmalarını kendilerinden rica eyleriz.

Doktor Kâzım Esat ve refikası

MAKSİM
Bu akşam tam saat 9 da
CAZ VE DANS KRALI
HARRY FLEMMING
60 artistten mürekkep ve
18 Flemming kızları
20 Radyo Star
Orkestrasının iştirakile
BÜYÜK REVÜ HEYETİ
En son Amerikan yeniliklerinden
1934 SANSASYON'U
revüsünde takdim edecektir.
Fiatlerde zammiyat yoktur.
Soframların evvelden temini mercudur.

Bugüü
MELEK Sinemasında
Parisin en güzel 366 genç kızı ile en sevimli Fransız artisti
ARMAND BERNARD
ANDRE BERLEY - EDWIGE FEUILLERE
Tarafından temsil edilmiş, en güzel musiki ve şarkılarla süslü çok eğlenceli bir mevzulu
366 Karılı Kral
Fransızca sözlü
Ayrıca: Komedi ve Paramount dünya havadisleri.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine vardır.

Bugün senenin en güzel TÜRKÇE sözlü ve şarkılı filmi
Milyon Avcıları
İPEK Sinemasında gösteriliyor.
Dikkat: Bu filim yalnız Pazar günü son seanslara kadar gösterilecektir. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine vardır.

Tabiidir ki güzel bir film olduğu vakit iki sinema da birden gösterilir
Beyoğlunda ARTİSTİK - Pangaltıda TAN
sinemaları: Hayat ve ihtiras dolu
GAİPTEN BİR SES
pek mükemmel Fransız filmini gösteriyorlar. Oynıyanlar:
Güzel sesli LUCIEN MURATORE
Komedi Fransoz'den VERA KORENE
ile SIMONE BOURDAY ve MAXUDIAN

BEYAZ RAHİBE
gibi güzel bir filim, gösterildiği sinemanın şerefini artırır.
Oynıyanlar: CLARK GABLE ve HELEN HAYES
Pek Yakında SARAY (Eski Glorya) Sinemasında

SARAY (Eski Glorya) Sinemasında
JOSEPHİNE BAKER
ve trupunun son temsilleri, Seanslar: saat 17 ve 21 de
Fiatler 75 - 100 - 150 ve 200 kuruştur

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu
26 - 1 - 934 cuma gündüz saat 14 de akşamı saat 20 de
ÜVEY BABA
Komedi 3 perde
Yazan: Arnold ve Bach
Nakleden: H. Kemal
UMUMA
Arzuyu umumî üzerine salı gününden itibaren Lüküs Hayat operetine başlanacaktır.

BUGÜN
ALEMDAR
sinemasında 2 büyük filim birden
ATLANTİD
BRİGİTTE HELM
tarafından temsil edilen fransızca filim
DON Kişot
san'atkâr CHALİAPİNE'in eseri
Matineler 1 - 3 - 5 - 7 gece 9 da

Bugün
Elhamra Sinemasında
Senenin en büyük filimlerinden
VALS
Muharebesi
Oynıyanlar:
FERNAND GRAVEY
JEANİNE KRİSPİN
Duhuliye 30 kuruştur.
Bugüu saat 11 de matine vardır.

Bugün Türk sinemasında muazzam bir şaheser
Boğaziçi Şarkısı
GUSTAV FRÖLİCH
tarafından İstanbul'da çevrilen muhteşem aşk ve musiki filmi
bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Mekteplıler futbol şampiyonası

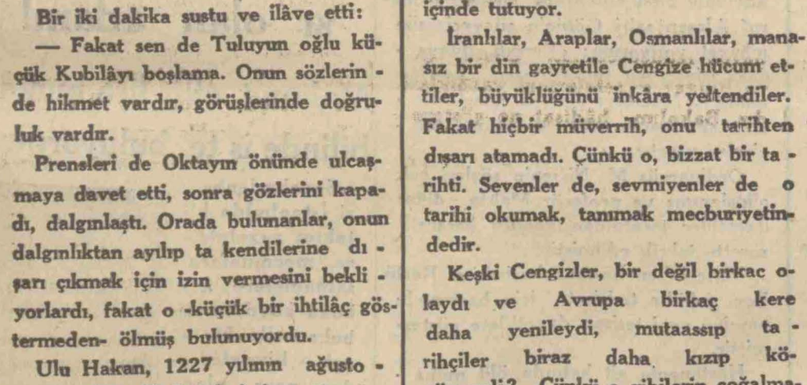

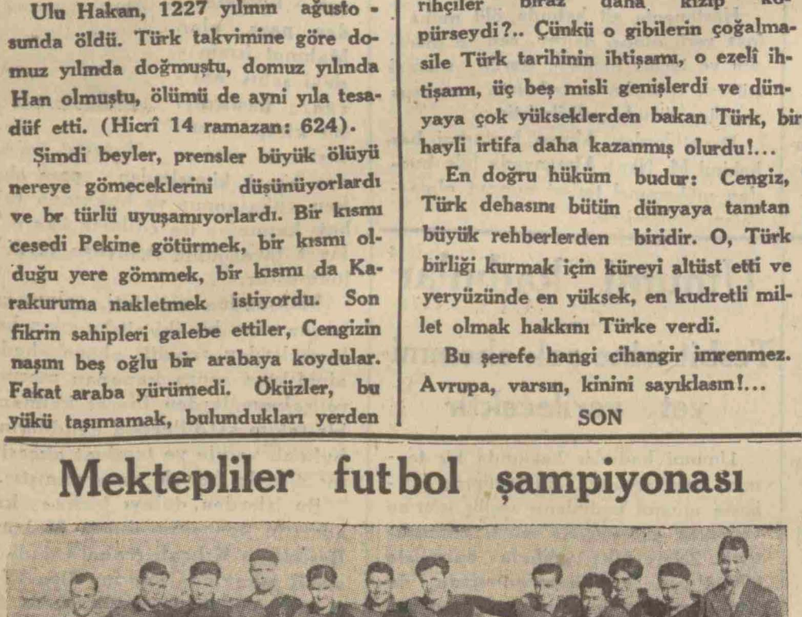

Yukarıda Feyziâti - Pertevniyal takımları, aşağıda Şişli Terakki - İstiklâl takımları

Mekteplıler arasında tertip edilmiş olan futbol şampiyonasına dün Şeref stadında devam edilmiş, Fayziati - Pertevniyal, İstiklâl - Şişli Terakki liseleri futbol takımları karşılaşmışlardır.

Feyziati - Pertevniyal takımları arasındaki müsabakayı iyi bir oyun oynıyan Feyziatililer 3 - 0 kazanmışlardır.

İstiklâl - Şişli Terakki takımları arasındaki müsabaka çok hararetli olmuş, iki taraf ta sayı yapmağa muvaffak olamadan maç sıfır sıfıra berabere bitmiştir.

ALAYIN HOROZU
Kimdir?
Fernandel yoksa André Roanne mı?

Müjde! Müjde!
Bütün istanbullular hazırlanınız
Dünyanın 8 inci harikası
KİNG - KONG
Türkçe sözlü
Önümüzdeki Pazartesi matinelerinden itibaren
MİLLÎ Sinemada

Sinemaların yeni programları

Bu hafta şarkılı filimler ekseriyette.

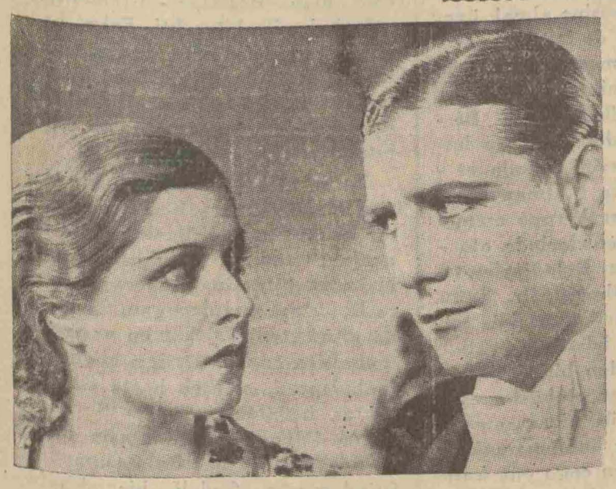

Henri Gara ve Lisette Lanvin fransızca sözlü ve şarkılı «Gönül tuzağı» filminde.

«366 karılı kral» filminden bir sahne (bu resim filmin almanca kopyasına aittir)

366 Karılı Kral

«Melek» te

Bu filim «Hayat şarkısı», «Efendinin 13 sandığı» gibi maruf kordelâların rejisörü Granowski tarafından idare edilmiştir.

Mevzuu: Kral Pausole meçhul ve haritalarda bile yeri bulunamıyan memleketinde 366 genç ve güzel karısile beraber mes'ut bir hayat sürmektedir.

Birinci nazırı Taksis çok sinirli bir adam olmakla beraber kralın karılarını dehşetli bir zapt ve rapt ile idare etmektedir. Her biri ayni zamanda birer güzellik kraliçesi olan kraliçeler ancak senede bir defa kralın sarayına girebilmektedirler.

Bir gün yolunu kaybeden bir tayyareci kazadan kurtulmak için bu adaya iltica etmek mecburiyetinde kalıyor; nazır kendisini hapsediyorsa da tayyarecinin kralın kızını görmesine ve onunla sevişmesine mâni olamıyor.

İki genç saraydan ve adadan uzaklaşmak arzusundadırlar. Önce Aline bir arkadasile beraber kaçıyor. Sarayda bütün kraliçeler isyan etmişlerdir. Kral istifa etmek arzusunda! Fakat halk bütün kinini nazır Taksiye karşı gösteriyor. Kral da onu azlediyor, vaziyeti kurtarıyor. Bu suretle genç tayyareci de güzel prensesle evlenmeğe muvaffak oluyor.

Bu filim, ingilizce, fransızca, almanca ve italyanca olmak üzere dört versiyon üzerine yapılmıştır. Kral Pausole rolünü italyanca ve fransızcada Andre Berley, ingilizce ve almancada Emil Yanings oynamıştır. «Melek» te gösterilen fransızca kopyasıdır. Filim heyeti umumiyesile iyidir. Dekorlar zengindir. Figüran kızlar güzeldir. Diğer mühimce rollerde Armand Bernard ile Noguero vardır.

Gaipten bir ses

«Artistik» ve «Tan» da

Bu şarkılı bir filimdir. Çünkü başrolu oynayan Muratore, opera artistlerindendir. Mevzuu: Saltonun genç karısı. kocasını aldatmaktadır. Kadının âşıkı öldürülüyor, katil olmak üzere Saltor yakalanıyor ve küreğe mahkûm ediliyor. Saltorun en büyük ıstırabı, kızının hayatta yalnız kalmasıdır. Kızı da babasını kurtarmak için çalışıyor. Diktafon (söz zapteden alet) vasıtasile cinayetin icra olunduğu gün babasının kaydedilmiş olan bazı lâkırdılarını delil ve ispat gibi kullanarak hakikati meydana çıkarıyor. Bu suretle kadının kocasına sadık olmadığı ve katilin de bizzat kendisi olduğu anlaşılıyor.

Kordelâda dram ve komedi şeraiti biribirine karıştırılmış olmakla beraber rejisi iyi idare edilmiştir. Dekorlar zengin, fotograflar güzeldir.

Gerek Muratore, gerekse filme ilk intisap etmiş olan Vera Koren rollerini iyi kavramışlardır. Simon Bourdayin gösterdiği hislilik ve caziplik te kaydedilmeğe şayandır.

Beyaz rahibe

«Saray» da

Vaktile Lilian Gish ile Ronald Kolmanın oynamış oldukları bu sessiz filim, son defa sesli ve sözlü olarak çevrilmiştir. Hazin mevzuu İtalyada geçmektedir. Genç nişanlı kız sevgilisini ebediyen kaybettiğine kani olarak rahibe yazılır. Delikanlı bir müddet sonra çıkagelir. Fakat iş işten geçmiş, kızın manastıra kabul olunması muamelesi bitmiştir.

On sene evvel çok muvaffakiyet kazanmış olan bu kordelânın çerçeve - lediği o patetik macera simdiki seyircilerin bilmem hoşuna gidecek midir? Çünkü o vakittenberi genç ihtiyar herkesin haleti ruhiyesinde birçok değişiklikler hasıl olmuştur. Hali hazırda bu gibi acıklı mevzulara pek te tahammül gösterilememektedir.

Bu defa Lilian Gishin vazifesini Helen Hayeş, Ronald Kolmanin rolünü de Klark Gable deruhte etmiştir. Klark Gable hassas zabiti, Helen Hayes mustarip ve içli kızı yaratmakta iyi maharet göstermişlerdir.

Gönül tuzağı

«Türk» te

«Gönül tuzağı» Henri Garatnın son çevirdiği filimlerden biridir. Bu kordelâda Henri Garat bir otomobil lâstiği fabrikatörünün oğlu oluyor ve kendi rakipleri olan müessesenin sahibinin kızile evlenerek ortadaki rekabeti kaldırıyor.

Filim eğlencelidir. Fotografları iyidir. Harici manzaraları çoktur. Musikisi tatlıdır. Başkadın rolünü nisbeten sinemaya yeni intisap etmis olan Lisette Lanvin oynuyor. Fakat kordelâya hareket veren san'atkârlardan biri bilhassa Raymond Cordydir.

Bu filim önümüzdeki pazar gününden itibaren gösterilmeğe başlanacaktır.

* *

«Vals muharebesi» ve «Milyon avcıları» nın «Elhamra» ve «İpek» sinemalarında gösterilmesine devam olunuyor.

Siyasî bir düello

Pariste bir meb'usla bir gazeteci düello ettiler

Paris 25 (A.A.) — «Paris - Midi» gazetesinde, başmuharrir M. Jozef Beineks tarafından yazılan ve eski nazırlardan, Meb'usan meclisi sabık reis vekili M. Andre Hesse tarafından hakaretâmiz addedilen bir makaleden dolayı, bu iki zat arasında bu sabah, Prensler parkında tabanca ile bir duello vuku bulmuştur. Teati edilen 4 kurşundan hiç biri isabet etmemiş ve tarafeyn barışmadan ayrılmışlardır.

Gümrük ambarları önünde benzin deposu

Gümrükler idaresi, gümrük bina ve ambarları etrafında birkaç benzin deposu mevcut olmasının çok tehlikeli olduğunu ve milyonlarca liralık eşyayı muhafaza eden gümrük ambarlarının yangın tehlikesine maruz bulunduğunu hükûmete bildirmişti. Dahiliye ve Maliye Vekâletleri bu hususta tetkikat icrası için bir heyet teşkilini alâkadarlara tebliğ etmiştir.

Maamafih Belediyenin son zamanlarda Eminönünde inşasına müsaade ettiği benzin deposunun son sistem ve her türlü yangın tehlikesinden tamamile masun bulunduğu iddia edilmektedir.

6 ayrimübadiller Ankaraya bir heyet daha gönderiyorlar

Gayrimübadiller için ikinci tertip bonoların ihracı ve istihkak erbabına yüzde beş nisbetinde nakit tevziatı takarrür etmiş, keyfiyet geçenlerde Ankaraya giden Gayrimübadiller heyetine de resmen bildirilmişti. Bu karara ve aradan epeyce bir zaman geçmiş olmasına rağmen nakit ve bono tevziatı hakkında hükûmetten hiçbir tebligat vaki olmamıştır.

Alâkadarlar, müzayakalarından bahsederek Gayrimübadiller cemiyetinin yeni teşebbüslere girişmesini istemektedir.

Naktî tevziat için Ankarada Muhtelit Mübadele komisyonunun ilgası hakkında imzalanan son mukavele mer'iyete girmesi ve yeni muahedenin Yunan Âyan meclisince tasdiki belkenmektedir.

Bono tevziatı ise, Gayrimübadilleri en ziyade alâkadar eden bir iş olmuştur. Birinci tertip bonolardan elde pek az kalmıştır.

Gayrimübadiller cemiyeti bu işler üzerinde hükûmetle tekrar temaslarda bulunmağa ve tevziatın tesriini temenni etmeğe karar vermişlerdir. Cemiyet idare heyetinden reis Hüsnü Bey, azadan Halil Paşa ve umumî kâtibi Şahap Beyden mürekkep bir heyet önümüzdeki hafta içinde bu maksatla tekrar Ankaraya gidecektir.

Ali iktısat Meclisi

Âli İktısat Meclisi şubatın birinci günü içtima edecektir. Meclis tediye müvazenemize ait malûmatı toplamağa devam etmektedir. Meclisin bu içtimaında iş kanunu ile madenlerimizden ne suretle istifade edilmesi muvafık olacağı mevzuları ve Meclise verilecek yeni şekil tetkik olunacaktır. Ticaret Odası umumî kâtibi Vehbi Bey meclis içtimalarına iştirak etmek üzere birkaç gün sonra Ankaraya gidecektir.

TEŞEKKÜR

Aramızdan ebediyen ayrılan aile reisimiz Hüseyin Kâzım Beyin cenaze merasiminde bizzat hazır bulunanlara ve gerek tahriren taziyetlerini iblâğ edenlere ayrı ayrı minnet ve şükranlarımızı arzeyleriz.

Damadı, kızları, zevcesi

Balkan misakı ve Bulgarlar

Bulgaristan Yugoslavya ile gizlice anlaşmış mı?

Bulgar gazeteleri Bulgaristanın bu anlaşma ile misaka girmemeğe karar verdiğini yazıyorlar

(Birinci sahifeden mabat)

Bazılarının söylediklerine bakılırsa, Bulgarlar tazyik altında imzaladıkları Nöyyi muahedesini şimdi bir defa da kendi arzularile imzalamak istemiyorlarmış.

Burada bugün hâkim olan fikir budur: Siyaset her gün değişir. Hiç bir muahede daimî değildir. Bulgaristan da bu bekleme ve fırsat siyaseti ile elbet bir gün sahili selâmete çıkacaktır.

1870 harbinden sonra Almanya Fransadan zaptettiği Alsas-Loreni elinde tutabilmek için 1873 te Rusya ve Avusturya ile meshur (Üç İmparator) itilâfını imzalamıştı. Bismark o zaman bu itilâfa Fransayı da sokup üç sene evvel imzaladığı muahedeyi kendisine bir defa daha tasdik ettirmek istemiş, fakat Fransa soğukkanlılığını muhafaza etmiş, iki sene sonra siyasetin tebeddülünden, Almanya ve Rusya menfaatlerinin bazı noktalarda birbirine muhalif olmalarından istifade edilerek Rusyayı Almanyaya karşı kendisine müttefik yapmağa muvaffak olmuş imiş.

Bulgaristan da bundan ilham alarak şimdi Balkan misakını reddedecek, hiçbir yere bağlanmıyacak, bir iki sene bekliyecekmiş. Bu bir iki sene zarfında elbet siyaset âleminde menfaat ihtilâfları, çarpışmalar olacakmış. İşte o zaman Bulgaristan da vaziyetten bilistifade kendisine hakikî bir dost intihap edip hattı hareketini tayin edecekmiş.

Bu hakikî dostun kim olacağı henüz belli değildir. Fakat gene Bulgar matbuatının yazılarına bakılırsa Belgrat seyahatinde Muşanofa bu hususta teminat verilmiştir. Muşanof ta bu teminata güvenerek Bükreşte kendisine tebliğ edilecek olan daveti reddedecekmiş. Bunlar gene Bulgar gazetelerinin yazdıklarıdır. Bakalım hâdisat ne gösterecek!

MEMDUH TALÂT

Rumen gazetelerinin mutalebatı

Bükreş 25 (A.A.) — Bütün gazeteler Bulgar hükümdarlarının ziyaretine sahifeler tahsis etmektedirler.

Üniversul gazetesi yazdığı uzun bir makalede Kral Borisin Bulgaristanla Romanya ve diğer komşu memleketler arasında teşriki mesai ve anlaşmaya esas olan sulh lehinde hisler ve fikirler taşıdığını kaydettikten sonra Bulgaristanla Romanya arasında muahedelere ve beynelmilel taahhütlere riayet esasına müstenit bir teşriki mesai lüzumunu ileri sürmektedir.

Dimitreatza gazetesi Bulgar hükümdarlarının bu ziyaretini Balkan memleketleri arasında gerginliğin izalesi için teşebbüs edilen ve Balkan misakına doğru yol açan genis siyasî hareketin bir gözü olarak telâkki etmektedir. Mezkûr gazete mevcut müşkülâtı saklamamakla beraber Kral Borisin şahsiyeti ve Muşanofun da anlayışı sayesinde Sinaya mülâkatlarının Balkan milletleri arasında mukarenete doğru mühim bir merhale teşkil edeceğini ümit etmektedir.

Bir Diktatörlük rivayeti

Bükreş 25 (A.A.) — M. Argentayano, M. Bratiano ve Mareşal Averesko gûya kendilerinin, birleşerek, Kral Karola, bir diktatörlük tesisini teklif edeceklerine dair harice yayılan havadisi kat'î surette tekzip etmişlerdir.

M. Titulesko

Bükreş 25 (A.A.) — Belgrattan avdet eder etmez, bir kulak iltihabı dolayısile dün akşam yatağa düşen M. Tituleskonun, cumartesiye kadar iyileşip, Kral Karol ile Kral Boris arasında vuvukubulacak alâka uyandırıcı mükâlemelerde hazır bulunacağı ümit ediliyor.

Bükreş sefirimiz ve M. Titulesko

Bükreş 25 (Telefonla) — Anadolu ajansı Balkan muhabiri mahsusu bildiriyor:

M. Titulesko Belgrattan avdetinde sefirimiz Hamdullah Suphi Beyi davet ederek mülâkatta bulunmuştur. Bu mülâkatta M. Tituleskonun Cenevrede M. Maksimosu, Zağrepte Küçük İtilâf ve Belgratta da Yugoslav ricalile yaptığı temasların mevzuu bahsolduğu tahmin edilmektedir. M. Titulesko kulağından rahatsız olduğu için o gündenberi evini terketmemektedr. Bu rahatsızlığı dolayısile ufak bir ameliyat yapılmış ve bu ameliyattan sonra iyilik müşahede edilmiştir. Kendisinin aybaşına kadar iyileşerek Belgrada hareket edebileceği kuvvetle ümit edilmektedir.

Japon politikası ve İtalya

Matbuat Japonyanın sulh istediğine inanmıyor

Roma 25 (A.A.) — «Lavora Façista» gazetesi Japon Hariciye Nazırı M. Hirotanın nutkuna tahsis ettiği yazısına şu cümle ile nihayet veriyor:

«Japon sulhu acaba Şarkî Asyada teessüsü mümkün yegâne sulh hali mi olacaktı?» Bu gazete Japonyanın sulh siyaseti nazarile baktığı politika lehinde olarak M. Hirotanın ileri sürdüğü delilleri ele alıyor, bu dellillere mukabil Uzakşarktaki vak'aları ortaya atıyor ve sonunda diyor ki:

«Sözün kısası, Japonya sulh istiyor, fakat programının yürütülmesinde devam etmekten vazgeçmeği hiçbir veçhile düşünmüyor.

Şayet her hangi bir taraf ortaya çıkıp ta Japonyanın Şarkî Asyayı büsbütün ele geçirmek hedefine doğru yürüyüşüne şu veya bu suretle mâni olmak istese ki şimdiki vaziyette bu taraf Sovyetler Birliğidir. Sulhu tehlikeye düşürmüş ve harp istemiş oluyor. İşte Japonya böyle düşünüyor.»

Tribuna gazetesi de ayni mealde bir yazısında şu fikirleri ileri sürüyor:

«Demek oluyor ki Japonyaya göre sulhun manası kendi teşebbüsü üzerine olup biten şeylerin başkaları tarafından tanınmasıdır. Bu olup biten işler şimdilik bir taraftan Mançukuo hükûmetinin tesisi, diğer taraftan Çinlilerin «Tevazu mukavemeti» ve Milletler Cemiyetinin teşrifat usullerine uygun gülünç faaliyetleri istisna edilecek olursa, ciddî hiçbir mukavemetle karşılaşmamış olan Zehol hareketleridir.

Nasyonal sosyalizm ve Amerika

Hitleri meteden nazır istifaya davet edildi

Nevyork 25 (A.A.) — 30 kolej ve üniversitenin tanınmış profesörleri harbiye nazırı muavini M. Vudringin istifa etmesini istemişlerdir. Bu talebin sebebi M. Vudringin yazdığı bir makalenin Hitlerciliğin metolunması, bu rejimin Amerikada da taklit edilmesi maksadını gözeten bir teşebbüs mahiyetinde görülmüş olmasıdır.

Halkevinde

Dünkü konferans

Dün Halkevinde Kadınlar Birliği bir toplantı yapmış ve profesör Fahrettin Kerim Bey «Neslin Hıfzıssıhhası» hakkında bir konferans vermiştir. Konferansta Dünya Güzellik Kraliçesi Keriman Halim Hanım da bulunmuştur.

Fahrettin Kerim Bey, konferansında ezcümle hastalıkların veraset tarikile nesillere nasıl geçtiğini alkolün, frenginin röntgen şuaının tesirlerini anlatmıştır.

Konferansı müteakip kemani İrfan Şekip Hanım, piyanist Adnan Hilmi Bey ve udi Şekip Memduh Bey tarafından bir konser verilmiş ve bilhassa udi Şekip Bey tarafından millî bazı şarkılar söylenmiştir.

Sinema haberleri

Glorya Swanson

Emil Zolanın tanınmış eseri «Nana» nın filme çekilmesi ve başkadın rolünü Rus artisti Anna Stenin oynaması kararlaştırılmıştı. Son gelen haberlere göre bu rolü Annanın yerine Glorya Swanson oynıyacaktır.

Mari Pickford

Kocası Douglastan ayrılmak mecburiyetinde kalan Mari Pickford genç kızlara mahsus bir meketp açmak fikrindedir. Bu mektepte bilhassa «İzdivaçta nasıl mes'ut olunur?» dersleri verilecektir. Mari Pickfordun fikrine göre kadınların betbaht olmalarının başlıca sebebi çok defa kendi iyilikleridir. Erkeklere karşı daima hodbin olmak lâzımdır.

Kay Francis

Esmer güzeli Kay Francis ikinci kocası Kennett Mac Kenadan ayrılmak üzeredir.

Marie Bell

Rejisör Louis Garnier, Viktoriyen Sardunun meshur eseri «Fedora» yı çevirecektir. Baş rolü Marie Bell oynayacaktır.

Jean Kipura

Amerikaya giden Jean Kipura yakında Almanyaya dönecek ve yeni bir filim çevirecektir. Bu filmin fransızca versiyonunda Kolet Darföy ve Lüsyen Baru da rol alacaklardır.

Bir kaza, bir ceza

Jhoni Weissmuller otomobilini fazla sürdüğü için cezaya çarptırılmıştır. Paul Lukas bir at kazası geçirmiştir.

Douglasın oğlu

Joan Krawfordtan ayrılan Douglasın oğlu İngiliz yıldızlarından Gertrude Lawrence ile nişanlanmıştır.

Yıldızlar arasında kıskançlık

Sarışınlarla esmerler birbirlerine girdiler

Sarışın yıldız Jean Harlowun son resimlerinden biri

Holivuttaki stüdyoların birinde yeni bir filme başlanması, bir takım kadın san'atkârlar arasında kavga çıkmasına sebebiyet vermiştir. Yeni filim için Franchot Tone isminde bir delikanlıya arkadaş olarak meşhur Jean Harlowun seçilmesi Joan Krawfordu müthiş kızdırmıştır.

Fakat bu hiddet sade san'atkârane bir rekabetten değil, hissî bazı münasebetlerden ileri gelmektedir. Douglasın oğlundan ayrılan Joan Krawford son zamanlarda bu gençle sevişiyordu.

Bununla beraber Joan Krawfordun gösterdiği hiddet Lupe Velezin çıkardığı gürültü ile mukayese edilecek olursa pek hafif kaldı. Lupe, beraber yaşadığı Jhoni Weissmullerin Jean Harlow ile bir filim çevireceğini haber alınca gidip Jean Harlow ile mükemmel bir kavga etmiştir.

Bunun üzerine kendisile mülâkata giden gazetecilere sarışın yıldız demiştir ki:

«— Ömrümde artist arkadaşlarımla hissî münasebetlerde bulunmayı aklımdan geçirmedim. Üç defa evlendim. Birinci kocam bir banker, ikinci kocam bir sinema müdürü, üçüncü kocam - ki hali hazırdaki zevcimdir - bir sinema operatörüdür. Bu vaziyette bulunmam her halde günahsız olduğumu ispata kâfidir. Binaenaleyh Lupenin ve Joanın kuru gürültülerine aldırmam.»

Hikâye

Hırsızın verdiği mevzu

Hiç başınıza geldi mi? Geceyarısından sonra evinize giriyorsunuz, oda kapınızı açınca bir hırsızla burunburuna geliyorsunuz.

Çok garip bir sarsıntı bu.

Ağzınızı açmak, bağırmak istersiniz, muvaffak olamazsınız; kaçmak, yahut ta herifin üstüne atılmak istersiniz; bacaklarınız pamuklaşır, kollarınız lâpa gibi sarkar, ayaklarınız yere mıhlanır, kımıldayamazsınız, olduğunuz yerde saplanır, kalırsınız.

Korkudan mı?

Herif kımıldasa, üstünüze atılacak gibi yapsa, belki insan başının çaresini arar; fakat o da felce uğramış gibidir, düşünür, kararını veremez, ne yapacağını bilmez.

Ne düşünür acaba? Galiba kendi de farkında değildir. O bana bakıyor, ben ona bakıyorum; kılımızı kıpırdatmadan, karşı karşıya durup kalıyoruz.

Hırsız şaşkın. Ben de öyle. O bir silâh çekmemden korkuyor, ben de onun beni kesip doğramasından korkuyorum. Hücum teşebbüsünü o bana bırakmak istiyor, ben de bu cesareti onun göstermesini bekliyorum. Muhakkak olan birşey var ki ikimiz de sıkıdayız.

Geçen gece aynen başımdan geçti de biliyorum. Geceyarısından sonra ikiye doğru yatak odamdan içeri girince, kapımın arkasında gizlenen bir hırsızla burunburuna geldim. Yukarıda anlattığım vaziyetin ayni oldu. Nefsimde tecrübe ile söylüyorum: Çok garip bir sarsıntı, çok garip bir şaşkınlık bu.

Damdan geçerek ve balkon demirinden kayarak odama giren adam, sıska ve sarı, sapsarı, ölü gibi sarı ve tıknefes bir mahlûktu. Yakın arkadaşlarımdan Hulûsiye çok benziyordu. Hiçbir insan ötekine bu kadar benzemez. Şaştım kaldım. Ona sormak istiyordum: «Hulûsinin suratını mı aşırdın?» Fakat, gık diyemedim tabiî.

Lâkırdıyı hırsız açtı:

— Tam sen girerken ben gidiyordum, dedi.

Adeta ahenkli ve tatlı bir sesi vardı. Kapıdan çıkmağa hazırlanıyordu. Onun bu hareketi bana cesaret verdi, yolunun üstünde durarak sordum:

— Burada ne arıyorsun?

Müstehzi bir eda ile cevap verdi:

— Yanlış yere düşmüşüz, ağabey, dedi; doğrusunu istersen ben daha aşağı katta oturan manifaturacının odasına girecektim. Fakat balkondan kayarken dizlerim titremeğe başladı. İki gündür yemek yemedim. Daha aşağı kadar gitmeğe dermanım yetmedi. Senin odana girdim.

Etrafına istihfafkâr bir göz atarak devam etti:

— Odanda kâğıttan, kitaptan başka birşey yok be, ağabey... Şu dolabın üstündeki saat bir papel bile etmez. Duvardaki levhalar da öyle. Hem kim taşıyacak?

Duvarda kübik bir resim göstererek ilâve etti:

— Taşıdın diyelim, bu resmi kim alır, kim satar? O karının burnundaki hortum, hortumun kenarında-ki salyangoz, salyangozun kuyruğundaki pervane, pervanenin yanındaki sırık nedir? Ben bu resme baktım, baktım, içinden çıkamadım. Bu resim olmasaydı, sen gelmeden evvel ben kirişi kırardım, buradan savuşurdum.

Gülmekten kendimi alamadım.

Devam etti:

— Sen ne iş yaparsın Allah aşkına?

— Muharririm.

Anlıyamadı. Türkçe söyledim.

— Yazı yazarım.

— Kâtip misin?

— Hayır. Gazetelere hikâye yazarım. Yani masal.

Anlar gibi oldu ve yüzüme büyük bir merhametle baktı. «Allah encamımızı hayretsin!» der gibiydi. Onun bu merhametinden kurtulmak için ben kendisine acıdığımı göstermek istedim:

— Vah vah, dedim, iki gündür açsın ha?..

Başını önüne eğerek:

— Sorma! dedi.

Elimi cüzdanıma attım ve içinden üç lira çıkararak uzattım:

— Al bunu, dedim.

— İstemem, dedi, hak etmediğim parayı almam. Hırsız diyip geçme, bizde de meslek aşkı vardır, haysiyet vardır.

Güldüm:

— Korkma, dedim, sen bu parayı hak ediyorsun. Çünkü ben bu akşamki vak'ayı, senin odama girişini filân gazeteye hikâye olarak yazacağım ve beş lira alacağım. Mevzuunu sen verdiğin için üç lirası senin hakkındır.

— Hangi gazeteye diye sordu.

— Cumhuriyet! dedim.

Parayı cebine attı:

— Eyvallah, dedi, kusura bakma.

Onu apartımanın merdivenine kadar teşyi ettim. Uzaklaşırken soruyordu:

— Ne gün yazarsın?

— Önümüzdeki perşembeye.

***

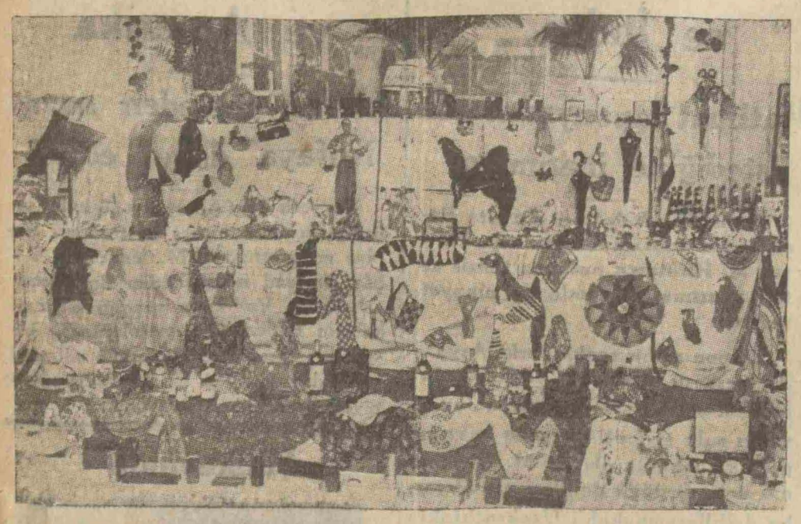

Cumhuriyet Halk Fırkası Beyoğlu kazası tarafından tertip olunan senelik balo dün akşam Tokatlıyan salonlarında verilmiştir. Çok kalabalık olan balo sabaha kadar neş'e içinde geçmiştir. Resmimiz balода verilen hediyeleri göstermektedir.

Kaza kongreleri

C. H. F. kongresinde dün de halkın ihtiyaçları görüşüldü

Cumhuriyet Halk Fırkasının şehrimizdeki ikinci kaza kongresi evvelki gece Şehzadebaşında Letafet apartımanında toplanmıştır.

Kongrede Umumî meclis azaları, Fırkanın Vilâyet idare heyeti azaları ile diğer birçok münevverler bulunmuşlardır.

Eminönü kaza teşkilâtının bir senelik faaliyet raporu ittifakla kabul edildikten sonra yeni idare heyeti seçilmiştir. Yeni idare heyeti Belediye Başmüfettişi Tevfik, İstanbul Ticaret müdürü Muhsin, Emniyet Sandığı umumî müfettişi Raşit, İstiklâl lisesi müdürü Agâh Sırrı, Harbiye mektebi muallimlerinden Nafiz, doktor Hakkı Cenap, diş tabibi Hüsamettin Fuat Beylerden mürekkeptir.

İdare heyeti riyasetine eski reis Tevfik Bey getirilmiştir. Bunu müteakıp muhtelif mevzular üzerinde hararetli münakaşalar olmuş, bilhassa ilkmekteplerdeki sıhhî teftişlerin noksanlığı, yeni kanalizasyon tesisatının evlere bağlanması için halktan alınacak para, bazı resmî dairelerle hususî müesseselerde görülen usulsüz ve nizamsız bayraklar meseleleri görüşülmüştür.

Bayrakların şekli ve ne zaman asılacağı hakkında halkın tenviri, ilkmekteplerdeki sıhhiye müfettişlerinin artırılması hususunda da temenniyatta bulunulmuştur.

Sokakların tenvirindeki noksanların tamamlattırılması da mevzuu bahsolmuştur.

Fırka Vilâyet idare heyeti reisi Cevdet Kerim Bey, halkın dilekleri ehemmiyetle nazari dikkate alınarak tekip edilmekte olduğunu, mümkün olanların intaç olunduğunu söylemiştir.

Dün gece Fatih kaza kongresi de Letafet apartımanında toplanmış ve yeni idare heyetini seçmiştir.

Bu kongrede tramvay seferlerinin şehrin ihtiyacına uygun surette tanzimi, Çapada bir durak mahalli tesisi temenni edilmiştir.

Kaza kongrelerine bugün devam edilecektir.

İnhisarlarda

İnhisarlar Vekili

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Ali Rana Bey, dün İnhisarlar idaresinde yeni tütün limited şirketinin teşekkülüne ait hazırlıklarla meşgul olmuştur.

Rana Bey daha birkaç gün şehrimizde kalacak ve şirkete ait işleri ikmal ettikten sonra Ankaraya dönecektir.

Tütün limtet şirketi

Gümrük ve İnhisarlar Vekili Rana Bey Tütün Limitet Şirketinin nizamnamesini hazırlamıştır.

Bugüne kadar İnhisar İdaresinin tütün satışına ait yaptığı kunturatların mukaveleleri bu yeni şirkete geçecektir. Simdiki halde bu şirkete İnhisar İdaresi, Ziraat ve İş Bankalarile piyasadaki tütün tüccarları iştirak edecektir.

İnhisarlar Vekâleti şirkete verilen sermayenin %25 kadarını kredi olarak temin edecektir. Badema bu şirket Avrupa sergilerine iştirak edecektir.

Şirket ticarî bir teşebbüs olduğu cihetle köylüden veya mutavassıttan tütün alabilecektir.

Bu hususta İnhisarlar müdiri umumisi Hüsnü Bey demiştir ki:

«— Vekil Bey şirketin esas mukavelesini hazırladı. Şeriklere bu mukavelenin birer suretini göndereceğiz ve şirket iki ay zarfında faaliyete geçecektir.»

Maarif Vekilinin tetkikleri

Orta tedrisatta ıslahat esasları hazırlanıyor

(Birinci sahifeden mabat)

sek Muallim mektebine giderek orada, tedrisat hakkında izahat almıştır. Buradan Edebiyat ve Fen fakültelerine gitmistir. Bu ziyaretlerden sonra Vekil Bey Haseki hastanesini bir daha gezmiştir.

Hikmet Bey öğleden sonra İstanbul Erkek lisesine gelerek geç vakte kadar orta tedrisatın ıslahı işlerile meşgul olmuştur.

İstanbul Erkek lisesi konferans salonunda Vekil Beyin riyasetinde ilk tedrisat umumî müdürü Reşat Şemsettin, orta tedrisat umumî müdürü Hasan Âli, Yüksek tedrisat umumî müdürü Hâmit B. lerle Vekâlet umumî müfettişleri, Galatasaray lisesi müdürü Behçet ve diğer bazı lise müdür ve muallimlerinin ve ecnebi profesörlerden bazılarının iştirakile bir içtima aktedilmiştir. İçtimada orta tedrisatta tarih, içtimayat ve edebiyat derslerinde yapılacak ıslahat esasları görüşülmüştür. İçtima saat on altıya kadar devam etmiştir. Müteakiben gene Vekil Hikmet Beyin riyasetinde riyaziye ve fen zümresi hocalarının iştirakile bir içtima daha yapılmıştır. Bu içtimaa Fen fakültesi profesörlerinin bazıları iştirak etmiştir. Bu içtimada da fen ve riyaziye derslerine ait ıslahat görüşülmüştür.

Vekil Bey bugün öğleden evvel Rasataneyi, öğleden sonra da Konservatuvarı gezecektir. Hikmet Beyin orta tedrisatta yapılacak ıslahata dair şehrimizdeki tetkikatı pazartesi gününe kadar devam edecektir. Vekil Beyin pazartesi günü Ankaraya avdet etmesi muhtemeldir.

Talim ve Terbiye heyeti azasından ve bazı umumî müfettişlerden mürekkep ıslahat kollarının yaptıkları tetkikata ait raporlar da hazırlanmıştır.

Felsefe ve içtimaiyat dersleri

Dün saat dörtte İstanbul Erkek lisesin de, eski Maarif müsteşarı Mehmet Emin Beyin riyasetinde felsefe ve içtimaiyat dersleri ıslahat komisyonu toplanmıştır. İçtimada felsefe ve içtimaiyat derslerinin mekteplerde nasıl tedris edileceği görüşülmüştür.

Vekâletin bir tamimi

Maarif Vekâleti orta tedrisat müesseselerine bir tamim göndermiştir. Bu tamimde resmî ve hususî mekteplerle ecnebi ve ekalliyet mekteplerinde ders veren muallimlerin talebelerine hususî ders verebilmeleri için bazı şeraite tâbi oldukları bildirilmektedir. Bu şeraite göre talebelerine hususî ders vermek istiyen muallimler Maarif Vekâletine bir beyanname vermeğe mecbur tutulmaktadır. Vekâlet bu beyannameleri tetkik ettikten sonra muallime hususî ders verip veremiyeceğini bildirecektir.

Memlekette

İzmirde bir kadın kudurdu

İzmirde Seydiköyde kunduracı Recep Efendinin evinde oturan 60 yaşında Ayşe Hanım bundan 56 gün evvel kuduz bir köpek tarafından ısırılmıştır. Ayşe Hanım bir müddet sonra kudurarak ölmüştür. Kendisinin temasta bulunduğu kimseler tahtı tedaviye alınmıştır.

Fikir Hareketleri

Hüseyin Cahit

Hüseyin Cahit Bey tarafından neşredilmekte olan Fikir Hareketleri mecmuasının 14 üncü sayısı çıkmıştır. Bu sayıda; diktatörlükleri doğuran sebeplerden demokrasi buhranı, niçin ecdadımız milliyetçi değildiler?, hürriyet düşmanları, asrî devletin tesisinde yahudilerin rolü, rakamlardan çıkan bir ders başlıklı makaleler vardır.

Otobüs imtiyazı

Otobüsleri Belediye işletmek veya işlettirmek istiyor

Belediye, İstanbuldaki otobüs imtiyazını almak için teşebbüsata girişmeğe karar vermiştir. Belediye iki sene evvel şehirdeki otobüs servislerini kendi idaresine almak üzere hükûmetten bir de imtiyaz almıştı. Fakat o zaman bazı otobüs sahipleri mühim miktarda zarara duçar olacaklarını ileri sürerek Belediyenin bir müddet daha bu imtiyazdan vazgeçmesini temin etmişlerdir. Filhakika Almanya ve Avusturya gibi bazı Avrupa memleketlerinin bazı şehirlerinde otobüs işletme imtiyazı Belediyeler tarafından idare edilmektedir. Bunu gözönüne alan Belediye otobüs servislerini ya kendi işletecek, yahut buradaki şirketlerden birine verecektir. Bugün işliyen otobüsler esasen Belediye otobüs nizamname-sindeki şeraiti haiz bulunmamaktadır. Bu otobüslerden çoğu yük kamyonları şasileri üzerine kurulmuş karosörilerden ibarettir. Böyle otobüslerin ortadan kaldırılması muvafık görülmüştür. İmtiyaza ait resmî muamele biter bitmez Belediye işe başlıyacaktır.

Polis

Bir polis rüşvet alırken yakalandı

Unkapanında oturan âma Hikmet isminde birisi kaçakçılık meselesinden dolayı takip edilmekte imiş.

Süleyman Hikmet Efendi isminde bir polis kendisini takibattan kurtarmak için Hikmetten beş lira rüşvet istemiştir. Âma Hikmet, buna razı olur gibi görünmüş, fakat keyfiyeti polis ikinci şube müdürlüğüne bildirmiştir. İkinci şube müdiriyeti cürmü meşhut yaparak Süleyman Hikmet Efendiyi parayı alırken yakalamıştır.

Bir meyhanecinin tevkifi

Dün saat 14,5 te Balıkpazarında devriye dolaşan Belediye polislerinden 2533 numaralı Reşat Efendi Kostantinin meyhanesinde sarhoş bulunan ve halka sarkıntılık eden Cevadı karakola götürmek istemiştir. Bu esnada meyhaneci Kostantin nedense polisin yakasına sarılmış, hatta daha ileri giderek tehditkâr bir tavırla elini silâhına atmak istemişse de çalyaka karakola götürülmüştür. Kostantinin üzeri aranmış ve belinde bir bıçak bulunmuştur.

Bir çocuğun tramvay altında üç parmağı ezildi

Şehremininde Kaptansinan mahallesinde, Hastane caddesinde 23 numaralı evde sakin müteveffa Mehmet Ağanın oğlu 9 yaşındaki Nail, dün Sirkeciden Topkapıya giden 46 numaralı motrisin arkasına, 552 numaralı romorka asılmıştır. Tramvay hareket etmekte iken sağ tarafa atlamak istemiş ve düşerek sağ ayağının üç parmağı tramvayın altında ezilmiştir. Çocuk Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Kadın Birliği münakasalara giriyor

Kadın Birliği, muhtaç kadınlara iş bulmak üzere dikiş münakasalarına girmektedir. Birlik jandarma dairesine ait 31,000 çift çorabın yapılmasını deruhde etmiş, bu suretle 1000kadar kadına iş bulunmuştur.

Yedi haydut bir mahkemeyi bastı

Saragosse 25 (A.A.) — (İspanya) Yedi maskeli şahıs, son anarşik ve sendikalist harekete ait davaları gören hâkimin odasına ellerinde rovelverlerle girerek, bu davalara müteallik dosyaları alıp götürmüşlerdir. Gerek mahkeme ve gerek zabıta bu dosyaların ikinci nüshalarına maliktir.

SPOR

Bugünkü maçlar

Beşiktaş - İstanbulspor bugün karşılaşıyorlar

Lik maçlarının birinci devresi bugün Taksim stadyomunda yapılacak olan Beşiktaş - İstanbulspor müsabakasile bitecekti. Fakat havanın muhalefetinden dolayı iki hafta maçlar tatil edildiği için, bu maçtan sonra tehir edilen müsabakalar da yapılacak, bu suretle ilk devre hitam bulmuş olacaktır.

Tehir edilen maçlardan bir tanesi Galatasaray - Beşiktaş maçıdır ki, bugünkü neticelere göre senenin en mühim karşılaşmalarından biri olacaktır. Bugünkü vaziyete göre Beşiktaş, şampiyonanın en başında gitmektedir. Fakat bu vaziyetini muhafaza edebilmek için bugün İstanbulsporu, gelecek hafta Galatasarayı, üçüncü maçta da Beykozu yenmesi lâzımdır. Beşiktaşın şimdi en korkulu rakibi Galatasaraydır. Günden güne feyizli bir inkişafa mazhar olan Galatasaray takımı, eski günlerine yaklaşmak üzeredir. Beşiktaş, geçen sene Galatasarayı 3 - 0, 5 - 0 gibi büyük farklarla mağlûp etmişti. Fakat bu sene Galatasaray tam kadrosile çıktığı takdirde, Beşiktaşın 5 - 0 gibi bir netice alması hayalin bile kabul etmiyeceği birşeydir.

Beşiktaş takımı, Galatasaraydan evvel bugün karşılaşacağı İstanbulsporu yenmek mecburiyetindedir. Eğer bugünkü maç, Beşiktaşın aleyhine neticelenirse, Galatasaray - Beşiktaş maçı, ehemmiyetinin yüzde ellisini kaybetmiş olacaktır.

İstanbulspor takımı, bu sene çok talihsiz maçlar yapmıştır. Fenerbahçeye karşı oynadığı güzel oyun istisna edilirse, diğer müsabakaları hiç te parlak addedilemez. Bu genç takımın bugün Beşiktaşın karşısında ne yapacağı merakla beklenmektedir. Beşiktaşlıların, bilhassa Fenerbahçeyi yendikten sonra, İstanbulsporu da yenmek için çalışacaklarına şüphe yoktur. Eğer siyah beyazlılar, «Fenerbahçeyi yendikten sonra İstanbulsporu da nasıl olsa mağlûp ederiz» gibi manasız bir haleti ruhiye ile oyuna başlamazlar ve bütün kuvvet ve kudretlerile oynarlarsa müsabakayı kazanmaları çok kuvvetli bir ihtimaldir. Çünkü Fenerbahçeyi yenmek başka, İstanbulsporu kazanmak başka şeylerdir. Bu maçlarda hâkim olan haleti ruhiye yekdiğerinin ayni değildir. Buna dikkat etmek lâzımdır.

Bugün yapılacak müsabaklar şunlardır:

Taksim sahasında

İstanbulspor - Beşiktaş B takımları saat 11,30 hakem Ahmet Bey.

Hilâlspor - Kasımpaşa 1 inci takımları saat 13,15 hakem Cafer Bey.

İstanbulspor - Beşiktaş 1 inci takımları saat 15 hakem Nuri Bey.

Şeref sahasında

Hilâlspor - Kasımpaşa B takımları saat 10 hakem Adnan Bey.

Vefa-Kumkapı - Eyüp İdman Genç takımları saat 11,15 hakem Halit Galip B.

İstanbulspor - Anadolu Genç takımları saat 12,30 hakem Sadi Bey.

Beşiktaş - Fenerbahçe Genç takımları saat 13,45 hakem Kemal Halim Bey.

Yeni eserler

Demokrasi nedir?

İstanbul Üniversitesi profesörlerinden Mehmet Ali Ayni Bey «Demokrasi nedir?» isimli bir kitap neşretmiştir. Bu eserde, eski Yunanistandaki küçük devletlerin idare tarzı, hükümdarlığın kaldırılması, halk kendi kendine nasıl idare olunuyordu? Demokrasi rejimi niçin bozuldu? Eski zaman filozofları demokrasi için ne düşünüyorlardı? Demokrasinin hakiki prensibi adalettir, demokrasiyi şimdi beğenmiyenler başlıklı çok kıymetli fikirler izah edilmektedir. Tavsiye ederiz.

MACERA ROMANI: 25

«Kan izlerini takip ediniz!»

İngilizceden tercüme eden: Ömer Fehmi

Demek Madam Olga yalan söylemişti? Peki ama kimi kayırmak, kimi gizlemek istiyordu?

Ormandaki kulübede kırmızı uçlu bir başka sigara izmariti bulunca Madam Olganın da cürme iştiraki bence sabit oldu.

Polis müdürü iskemlesinde kımıldanarak merakla sordu:

— Mükemmel... Peki M. İgzel şu maruz kaldığınız suikast teşebbüsü...

— Çerkanın Cenevreden ayrılmadığını yukarıda söylemiştim. Kurnaz serseri kendisinden şüphelendiğimi çarçabuk farketti. Şoförün karısı ile görüşmeğe gittiğimi anlayınca beni öldürmeye kalktı.

— Tayyareye Yitondan işaret verileceğini nasıl anladınız?

— Ha... Bu pek kolay oldu. Çerkanın şoförü gündüz ne yapdıysa bunları geceleri karısına anlatmayı itiyat edinmişti. Rus diplomatının plânını hazırlarken ateş yakacağı noktayı da tayin ederek mahallinde tetkikat yapmış olacağını tahmin itmiştim. Şoförün karısı bana kocasının son zamanlarda M. Çerkayı iki defa Yitona götürdüğünü söyledi. Rus diplomatı bittabi otomobili ile yalnız Yitona değil, bir çok yerlere gitmişti. Fakat Yiton haritada çizilen kızıl hatta en yakın bir yerde idi. Onun için ben de Yitonu intihap ettim.

— Bu haydudun gölde boğularak öldüğüne emin misiniz, M. İgzel?

— Yüzde yüz kat'iyetle söyliyemem. Gece idi. Lâmbalarımız ancak dar bir sahayı aydınlatabiliyordu. Koskoca bir göl... Herşey olabilir. Emin olduğum nokta bu serserinin sağsa bile artık İsviçre topraklarında görünmiyeceğidir. Allaha ısmarladık M. Aristit Leruj.

Amerikalı polis müfettişi ayağa kalkmıştı. M. Aristit Leruj hayretle sordu:

— Ne o gidiyor musunuz, M. İgzel? Bu kadar çabuk mu?

İgzel elini uzatarak cevap verdi:

— Evet, işimi bitirdim. Birkaç gün bir deniz kıyısında istirahat ettikten sonra Amerikaya, vazifemin başına döneceğim.

— Bizim Cenevremiz de pek güzel bir istirahat yeri olabilir, M. İgzel. Burada da ayni sulh ve sükûnu bulabilirsiniz.

İgzel alaycı bir gülüşle güldü:

— Hayır hayır, M. Aristit Leruj, dedi. Ben sizin fikrinizde değilim. Burada Cemiyeti Akvam var.

İkinci kısım

— 1 —

Katil güvercinler

Amerikalı polis müfettişi İgzel, okuduğu kitabı öfke ile elinden bıraktı. Gene telefon çalıyordu. Bu akşam ne durup dinlenmeden işlemişti bu makine. Parise gûya istirahat etmek için gelmişti. Halbuki burada geceleri bile insana rahat vermiyorlardı.

İsviçredeki (kızıl hat) meselesinin üstünden tam iki sene geçmişti. İgzel iki sene sonra tatil ayını geçirmek üzere gene Avrupaya gelmiş ve bu sefer Pariste oturmağa karar vermişti.

Fakat bu kararın isabetli bir karar olmadığı aradan 15 gün geçmeden anlaşılmıştı. Kim bilir gene ne münasebetsiz bir iş için rahatsız ediliyordu. Ya bir ziyaretçi randevu istiyecek, yahut ta bir ziyafete, bir toplantıya davetli olduğu bildirilecekti.

İgzel telefonda müfettiş Kleryonun sesini işitince bütün öfkesini unuttu.

Kleryo:

— Katil güvercinler meselesi ile alâkadar yeni bir vak'a oldu. M. İgzel! diyordu.

— Yeni bir vak'a mı? ne oldu? Nerede oldu?

Kleryonun heyecanlı sesi izahat vermeğe devam etti:

— Dulah otelinde efendim. Rudney Arnold isimli zengin bir Amerikalıya mahut güvercinlerden birini kafes içinde göndermişler. Amerikalı beş dakika evvel bize haber verdi.

— Mükemmel! Bu sefer ne istiyor Kleryo?

— Bir pırlanta gerdanlık efendim. Bu işi bana havale ettiler. Şimdi Dulah oteline gidiyorum. Arzu ederseniz geçerken otele uğrayayım, sizi alayım.

— Hay hay, teşekkür ederim Kleryo!

Amerikalı polis müfettişi telefonu kapadı. Yüzü buruşmuş, kaşları çatılmıştı. Bir müddet parmakları arasında duran sönmüş sigaraya bakarak hareketsiz kaldı. Sonra pencereye yaklaştı. Sigarasını yeniden yaktı ve Şanzelize caddesini seyre başladı.

Bu gece hava bulutlu idi. Sert bir rüzgâr ağaçların dalları arasında ıslık çalıyordu. Nerdeyse yağmur başlayacaktı.

İgzel sokağa baktığı halde hiçbir şey görmüyor, dalgın dalgın düşünüyordu.

Demek, bütün Paris gazetelerinin «katil güvercinler» meselesi dedikleri esrarengiz mesele gene patlak vermişti. *(Mabadi var)*

Cumhuriyet

Halk sütunu

Maarif Vekâletinin nazari dikkatine

Eskişehir okuyucularımızdan Hüseyin imzasile bir şikâyet mektubu aldık. Bu mektupta deniliyor ki:

«Çocuğumu bu sene Eskişehir orta mektebine verdim. Fakat iki buçuk aydanberi mektebin riyaziye muallimi yoktur. Bu sebeple çocuklar bu derse çalışamıyorlar. Senebaşındaki imtihanda çocuğum bu dersten sınıfta kalırsa, bu işten kimi mes'ul etmeli ve bir senede yaptığım masrafı kimden almalı?

Son zamanlarda mektep idaresi çocuklardan yüzer para istemiş. Bu yüz para ile çocukların şapkalarına koymak üzere birer kart vereceklermiş. Bin mevcûdü olan Eskişehir lisesinden toplanacak olan bu yüzer para yirmi beş lira ediyor. 20 paraya mal olan bu kartlar çocuklara yüzer paraya verilirken mektep idaresi acaba ne gibi bir hesapla hareket etmektedir? Lûtfen Maarif Vekâletinin nazari dikkatini celbetmenizi rica ederim.»

Davetler

Halkevinde komiteler intihabatı

Halkevinden:

Halkevi talimatnamesinin hükümlerine göre iki yılda bir yapılması lâzım gelen şube komiteleri seçimi aşağıdaki sıra, gün ve saatte İstanbul Halkevi merkezi salonunda yapılacaktır.

1 — Dil, Edebiyat, Tarih şubeşi: 1 şubat 934 perşembe saat 17

2 — Güzel San'atler şubesi: 2 şubat 934 cuma saat 17

3— Temsil şubesi: 4 şubat 934 pazar saat 17.

4 — Spor şubesi: 5 şubat 934 pazartesi saat 17.

5 — İçtimai Yardım şubesi: 7 şubat 934 çarşamba saat 17

6— Halk dersaneleri şubesi: 9 şubat 934 cuma saat 17

7 — Kütüpane ve neşriyat şubesi: 11 şubat 934 pazar saat 17

8 — Köycüler şubesi: 12 şubat 934 pazartesi saat 17

9 — Müze ve sergiler şubesi: 14 şubat 934 çarşamba saat 17

Yukarıdaki şubelerin defterlerinde kayitli olan şube azalarının hangi şubeye kayitli iseler o şubenin komite seçim gün ve saatinde hazır bulunmaları rica olunur.

Halkevinde temsil

Halkevinden:

26/1/934 cuma günü saat 20,30 da Evimizin Gülhane parkı methalindeki Alayköşkü kısmında Temsil şubesi tarafından (Köyün Namusu) piyesi temsil edilecektir. Arzu edenler Alayköşkünden davetiye alabilirler. Çocuk kabul edilmez.

Gülhane seririyatı

Gülhane Tatbikat mektebinden:

1 — Gülhane seririyatının tamiri hitam bulduğundan hariciye servislerine hasta kabulüne başlanmıştır.

2 — Gülhanenin mutat tıbbi müsamerelerine 28/1/934 pazar gününden itibaren başlanacaktır. İşbu günde saat 16,30 da arzu eden etibbanın teşrifleri rica olunur.

Tıp talebesi konferansları

Tıp Talebe cemiyeti konferanslar serisine bu çarşamba gününden itibaren başlanacaktır. İlk konferans İstanbul Halkevi konferans salonunda Cevat Abbas Bey tarafından verilecektir. Konferansın mevzuu Türk medeniyetinin başlangıç ve intişarıdır. Konferanstan sonra alaturka bir konser de verilecektir.

Hali tasfiyede bulunan

Millî Ticaret

Türk Anonim şirketi tasfiye memurluğundan:

Hali tasfiyede bulunan Millî Ticaret Türk Anonim şirketinin heyeti umumiyesi şubat ayının 19 uncu pazartesi günü saat 11 de Cermanya Hanında 16 - 17 numarada içtima edeceğinden hissedarların mezkûr gün ve saatte hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

Ruzname:

1 — Tasfiye memurları raporunun ve bilânçonun okunması.

2 — İstifa eden tasfiye memurlarının ibra ve yerlerine başkalarının intihabı ve ücretlerinin tayini.

3 — Mürakıp raporunun okunması.

4 — Yeni murakıp ve ücretinin tayini.

5 — Tasfiye müddetinin temdidine lüzum olup olmadığına dair karar itası.

Tasfiye memurları
ALİ HAYDAR SADETTİN RIZA
(12609)

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Cumadan maada hergün saat (2,30 dan 5 e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul ve tedavi eder. Telefon: 22398.

İstanbul borsası kapanış fiatleri 25 - 1 - 934

NUKUT

	Alış	Satış
1 Sterlin	657	652
1 Dolar	129	130
20 Fransız fr.	167	169
20 Liret	219	222
20 Belçika fr.	116	118
20 Drahmi	23,50	24,50
20 İsviçre fr.	816	820
20 Leva	23,75	25
1 Florin	82,50	85
20 Çek kronu	117	120
1 İsveç kronu	36	38
1 Avusturya şil.	25	25
1 Peçeta	17	18
1 Mark	49	50
1 Zloti	22,50	24
20 Ley	27	29
20 Dinar	20	21
1 Ruble	53	55
1 Yen	40	42
1 Türk altını	923	924
1 Mecidiye	35	36
1 Banknot Os. B.	234	236

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	663	663
Nev-York	0,752	0,75375
Paris	12,06	12,06
Milano	9.0164	9,01
Brüksel	3,4004	3,3991
Atina	83,079	83,679
Cenevre	2,4449	2,445
Sofya	67,0674	67,0674
Amsterdam	1,179	1,1792
Prag	15,8983	15,8983
Stokholm	2,9245	2,9267
Viyana	4,4382	4,4382
Madrit	5,9244	5,9183
Berlin	2,0097	2 0089
Varşova	4,2007	4,2007
Budapeşte	3,7007	3,7007
Bükreş	79,3027	79,3027
Belgrat	34,8176	34.8176
Yokohama	2,522	2,525
Moskova	1091,50	1091.50

ESHAM

	Açılış	Kapanış
İş Bankası hâmil.		
İş Bankası nam.		
A. Şim. 60 o/o	24,80	24,80
» » :00 o/o		
Şirketihayriye		
Tramvay		
Bomonti -Nektar		
Terkos		
Reji		
Aslan çimento		

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
1933 Türk borcu tahvili I	28,-	28,40
» » 2	26,65	26,95
» » 3	27,40	27,40
1933 ikramiyeli istikrazı		
İstikrazı Dahili		
Şark şimendiferi		
Düyunu Muv.		
Gümrük		
Saydı Mahi		

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Elektrik şirketi		
Tramvay »		
Tünel »		
Rıhtım »		
Anadolu (1)		
Anadolu (2)		
Anadolu (3)		
Anadolu Mümessil	53,40	53,35

Kadıköy ikinci sulh hukuk hâkimliğinden:

Kadıköy, Moda caddesinde 247 Nolu hanede mukime müteveffa Arif Paşa kerimesi Hamide Hanımın akıl hastalığına müptelâ olduğu bilmuayene anlaşılmış olmasına binaen medenî haklarda kendisini temsil ve şahsına takayyüt ve hukuk ve menafiini muhafaza ve mallarını idare etmek üzere kocası doktor ve operatör Fazıl Bey ile biraderi Abdullah Beyin birlikte vasi tayinine karar verilmiş olduğundan keyfiyet malûm olmak üzere ilân olunur. (12605)

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul Acentalığı

Liman han, Telefon: 22925

Karadeniz Yolu

İNÖNÜ vapuru 25 ikincikânun

PAZAR günü Galata rıhtımından saat 20 de kalkacak, gidişte. Zonguldak, İnebolu, Ayansık, Samsun, Ünye, Ordu, Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon, Rizeye ve dönüşte bunlara ilâveten Ofa uğrıyacaktır.

Beşiktaş sulh 2 nci hukuk mahkemesinden:

Beşiktaşta Türkali mahallesinde Mecitali sokağında 5 numaralı hanede mukim iken 21/12/933 tarihinde vefat eden Ayşe Sıdıka Hanım terekesine mahkemece vaziyet edilmiştir. Tarihi ilânden itibaren ashabı matlup ve alâkadaranın bir ay ve mirasçıların üç ay zarfında Beşiktaş 2 nci sulh hukuk mahkemesine müracaatleri ilân olunur. (12592)

İstanbul 3 üncü icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çeşrilmesi mukarrer yün elbise erkek ve kadın paltoları 29/1/934 tarihinde saat 12 den 13 e kadar yeni postane karşısında Kınacıyan hanında birinci açık arttırma suretile satılacaktır. Taliplerin mahallinde memuruna müracaatleri ilân olunur. (12599)

Kimyager Hüsameddin

Tam idrar tahlili **100** kuruştur. Bilûmum tahlilât. Bahçekapı, Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey Hanı

12614

İnegöl icra memurluğundan:

İnegöl Hususi Muhasebe idaresine masraf ve resmi tahsil hariç olmak üzere (599) lira 50 kuruş itasına medyun ve ikametgâhı meçhul olup ilânen tebligat icrasına karar verilen Muhasebei Hususiye sabık süvari tahsildarından İnegöllü Salih Zeki Efendinin kendisine tebliğ olunacak ödeme emri arkasındaki mübaşirin meşruhatından ikametgâhı meçhul bulunduğu tahkikat neticesinde anlaşılmakla işbu ilân tarihinden itibaren otuz gün zarfında borçlu Salih Zeki Efendinin memuriyetimize müracaat etmesi ve bir diyeceği ve itirazı varsa bildirmesi aksi takdirde işbu ilân ödeme emri yerine kaim olarak hakkında icra muamelesine devam olunacağı ödeme emri makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (12631)

Lise ve Orta Mektep

Fransızca Muallimlerine

Ali Nazıma Beyin La Clef du Français

Kitabı Maarif Vekâletince bu sene programlarına da kabul edilmiştir. Bütün ecnebî lisanı tedrisatında esas olduğu veçhile her üç kısmın muallimlere mahsus nüshası da mevcuttur.

Birinci kısım	21	Kr.
İkinci »	31	»
Üçüncü »	36	»
Muallim »	150	»

Toptan alanlara ve mektep idarelerine iskonto yapılır. Matbaamızda ve her yerde bulunur.

Zarafet, Metanet, Ucuzluk

Viyana usulü

Erkek ve kadın terzihanesi

Süleyman Bey Bölükbaşı

Beyoğlu, Asmalımescit, Sofyalı sokak: 22

İstanbul Evkaf Müdiriyeti ilânları

Kıymeti Muhammenesi
Lira K.
200 00

Koca Mustafapaşada Bezirgânhüsrev mahallesinde Ramazanefendi camii hariminde bulunan meşruthanelerden 12 numaralı hane enkazı «10 numaralı meşrutanın ittisalindeki mutfaktan türbeye kadar olan kısımdır» satılmak üzere müzayedeye konmuştur. Müzayedesi 1 şubat 934 perşembe günü saat 14 te mahallinde icra edilecektir. Talip olanların şeraiti anlamak üzere İstanbul Evkaf Müdiriyetinde Malûlât kalemine ve müzayede günü vakti muayyeninde mahalline müracaat eylemeleri. (386)

İstanbul Belediyesi ilânları

Vefat edecek Belediye memuru ailelerine yardım cmiyetinin senelik kongresi 2 şubat 934 cuma günü saat 16 da Şehir Umumî meclis salonunda yapılacağından azanın teşrifleri ilân olunur. (395)

3 üncü KOLORDU İLÂNLARI

Kolordu ve F. kıt'aları ihtiyacı için açık münakasa ile 24,000 kilo pirinç satın alınacaktır. İhalesi 6/2/934 salı günü saat 14 tedir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere hergün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinde teminatlarile Fındıklıda Kolordu Satınalma Komisyonuna müracaatleri.

«590» (291)

* *

Kolordu ve F. kıt'aları ihtiyacı için açık münakasa ile 48,000 kilo kuru fasulya alınacaktır. İhalesi 6/2/934 salı günü saat 14,30 dadır. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere hergün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinde teminatlarile Fındıklıda Kolordu Satınalma Komisyonuna müracaatleri.

«592» (292)

***

Çatalca Mst. Mv. ihtiyacı için açık munakasa ile 2,000 kilo çorbalık ve 4,000 kilo pilâvlık pirinç alınacaktır. İhalesi 17/2/934 cumartesi günü saat 14,30 dadır. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve munakasaya iştirak için de o gün ve vaktinde teminatlarile Fındıklıda K. O. SA. AL. KO. na müracaatleri. «609» «401»

* * *

K. O. ve fırka kıt'aları ihtiyacı için açık munakasa ile 24,000 kilo çorba ve lapalık pirinç alınacaktır. İhalesi 17/2/934 cumartesi günü saat 14 tedir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinde teminatlarile Fındıklıda K. O. SA. AL. KO. na müracaatleri. «608» «402»

* *

K. O. kıt'aları ihtiyacı için pazarlıkla 8,000 kilo kuru fasulye satın alınacaktır. İhalesi 28/1/934 pazar günü saat 15 tedir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinde Fındıklıda Kolordu Satınalma komisyonuna müracaatleri. «607» «398»

* *

4. K. O. ihtiyacı için pazarlıkla 6 kalem harita malzemesi satın alınacaktır. İhalesi 28/1/934 pazar günü saat 15,30 tadır. Taliplerin listeyi görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinde Fındıklıda Kolordu Satınalma komisyonuna müracaatleri. «606» «399»

* * *

Birinci Muhabere Alayı ihtiyacı için 20 kalem malzeme pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 28/1/934 pazar günü saat 16 dadır. Taliplerin listeyi görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinde Fındıklıda Kolordu Satınalma komisyonuna müracaatleri.

«605» «400»

Değirmen yaptıracaklara:

MÜHİM FIRSAT:

Tasfiye memurluğundan:

Hali tasfiyede bulunan Ankara un ve ekmek Türk Anonim şirketine ait olup Ankarada İtfaiye meydanında kâin un fabrikasında mevcut ve işler bir halde bulunan değirmen makine, alât ve edevat ve teferruatı sökme ve kaldırma masrafları müşteriye ait olmak üzere toptan ve pazarlıkla 24 şubat 934 tarihine rastlıyan cumartesi günü satılacaktır. Görmek ve tafsilât almak isteyenler tasfiye memurlarından Ankarada Adliye sarayı karşısında Sıhhat apartımanında ikinci katta avukat Hüseyin Fevzi Beye müracaat etmeleri ilân olunur. (12608)

Denizyolları

İŞLETMESİ

Acentaları: Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel 22740

MERSİN Sürat YOLU

ÇANAKKALE vapuru 26 ikincikânun

CUMA 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte İzmir, Antalya, Mersin, Payasa. Dönüşte bunlara ilvâeten Alanya, Küllük, Çanakkaleye uğrıyacaktır. (351)

AYVALIK SÜRAT YOLU

MERSİN vapuru 27 ikincikânun

CUMARTESİ 17 de Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Gelibolu, Çanakkale, Bozcaada, Edremit, Ayvalık, Dikili, İzmir'e. Dönüşte Geliboluya uğramıyacaktır. (412)

MERSİN YOLU

İNEBOLU vapuru 28 ikincikânun

PAZAR Onda Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike Antalya, Alanya ve Mersin'e. Dönüşte bunlara ilâveten Taşucu, Anamur, Kuşa dası, Geliboluya uğrıyacaktır. (413)

Her malın hakikisi ve alâsı aranır. Ölçülerde bu husus daha nazik ve mühimdir. Çünkü aldanmak ve hırslanmaktan başka bir de zarar ve ağır mesuliyet vardır. Alacağınız gram ve kilolar **TAM** markalısını tereddütsüz alınız.

Toptan satış: **Tahtakale caddesi 68**

Terazi ve ölçüler Fabrikası

İstanbul H. H. Cemiyetinden:

Şişli Osman B. Nigâr sokak 84

Zehra Hanımefendiye:

Cemiyete gönderdiğiniz mektubu aldık. Adresinizi bilmediğimiz için size matbuat vasıtasile cevap veriyoruz. İhbar ettiğiniz mesele hakkında cemiyetimiz faaliyete geçmiştir. Teşekkür ederiz. Merkeze uğrarsanız minnettar oluruz. Derin saygılarımızı sunarız.

Kâtibiumumî (12598)

İsanbul Pul müdürlüğünden:

Ahiren teşekkül etmiş olan Sınaî tatbikat Türk anonim şirketinin bir numaradan 500 numaraya kadar, beheri yirmi lira kıymetinde beş yüz hisseye munkasim 10000 lira sermayesine ait damga resminin tediye edilmiş olduğu ilân olunur. «388»

İstnabul 3 üncü icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer üç parça halı muhtelif parça işleme ve karaman döğmesi 1 şubat 934 tarihinde Sandal Bedestenınde açık arttırma ile satılacaktır, ilân olunur. (12606)

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve hesme şekerler 29 temmuz tarihinden itibaren bin kilodanaz olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fitalarımız eskisi gibidir. Yani Istanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarımızda.

Araba veya kayıkta teslim çuvalda **Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50** Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başına beş lira indirilir. Istanbul haricindeki yerlerden yapılacak siparişler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin tamamını peşin ödeyenler vagon başına beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres: İstanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40 - 30 Telgraf adresi: Istanbul, Şeker Telefon No. 24470.

PHILIPS
834
"Super-Inductance"

Bütün Avrupayı
Alan
5 Lâmbalı Ahize
Fiati: 230 Türk Lirası

GRİP ROMATİZMAYA — BAŞ AĞRILARINA — DİŞ AĞRILARINA
KAŞE
NEOKALMİNA
YEGÂNE İLÂÇTIR.

Dünyanın en mükemmel diş macunudur.

Galata İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

Adet	Nev'i	Marka	No.sı	Kilo Gr.	Eşyanın Cinsleri	
1	Balya	KB	5314	223	Yün mensucat.	
1	Paket	.	.	12,430	İpek kadın çorabı	
1	Paket	.	.	1,280	İpek mensucat.	
10	S	AT	Bilâ	259	Süt hulâsası.	
1	»	HJBF	2701	21	Radyo.	
3	Balya	OFLU	5574/6	525	Yün mensucat.	
12	Paket	LP	2/13	94	Sebze ve çiçek tohuhmu	
1	Tekerlek	SH	136	197	Bakır kablo.	
1	S	»	271546	90	Boyalı demir buvat.	
1	»	BA	2961	14	İpekli yün mensucat.	
21	Kap	Bilâ	Bilâ	470	Otomobil şası aksamı.	
8	S	IP	1/8	686	Lâstik ökçe.	
		.	.	1,050	Müstamel fiston	transit
2	Kap	.	.	0,680	Müstamel perde	aşırtile
1	Adet	.	.	4,300	Kundağı kırık çifte	

Yukarıda yazılı esva 27/1/934 tarihinden itibaren arttırma sure - tile satılıktır. İstiyenlerin 15/2/934 perşembe günü saat 16 ya kadar Satış Komisyonuna müracaatleri. (384)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

İstanbul Merkez Maliye dairesi için pazarlıkla mübayaa olunacak hortum ve saire ile sobaların temizlettirilmesi ve ateş kovası muba - yaası işlerinin münakasası 28/1/934 pazar günü saat 14 te yapilacak- tır. Münakasaya iştirak ve şeraitini anlamak istiyenlerin Millî Emlâk müdiriyetine müracaatleri. «M.» (397)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Galatada Yüksekkaldırımda Pul Müdiriyeti veznesinde yaptırıla - cak demir parmaklıklar 183 lira 70 kuruş üzerinden münakasaya konulmuştur. İsteklilerin 28/1/934 pazar günü saat 14 te pey akçe - lerile müracaatleri. «M.» (396)

Şişli Çocuk Hastane si Baştabipliğinden:

Hastanemize okur yazar birkaç hanım hastabakıcıya lüzum olup hastanelerde çalışmış olanlar tercihan kabul edileceklerindn 25 - 30 yaş arasında bulunanların hastane idaresine müracaatleri. (393)

Linomantol Kanzuk
(Romatizma için)

Haricen kullanılan Romatizma ilâçlarının en mükemmel ve en tesirlisidir.

Had ve müzmin adale ve maf- sal ağrılarile soğuk algınlık- larından mütevellit ağrılarda ve siyatiklerde tesiri şayanı dikkattir.

Her eczanede bulunur.

KANZUK
OKSÜRÜK ŞURUBU
(Siro Pektoral)

En muannit öksürüklerle Bronşit, astm ve Boğmaca'nın kat'i ilâcıdır. Göğüsleri zayıf olanlarda, vikaye edici tesiri şayanı dikkattir.

Her eczanede bulunur.
(12547)

Dr. İhsan Sami
İSTAFİLOKOK AŞISI
İstafilokoklardan mütevellit (er- genlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı, arpacık) ve bütün cilt hasta- lıklarına karşı pek tesirli bir aşı- dır. Divanyolu No. 189
(11645)

Kahvecilerin ve kazinocuların nazarı dikkatine

En âlâ mis kokulu Balceviz ve envai türlü çeşitler müşterilerimiz için hervakit hazırdır. Tel. 40058

İstanbul yedinci icra memurlu - ğundan:

Beşiktaş Köyiçinde pazar içeri - sinde berber Etem Efendinin hane- sinde iken elyevm ikametgâhları meçhul Mehmet Cemal Efendiye:

Mes'ude Hanım tarafından Galata kadılığından aleyhinize istihsal o - lunan ilâm mucibince matlûbu olan nafakadan müterakim 945 lira 70 kuruşun temini tahisli için mezkûr ilâm dairemize tevdi edilmiş ve tan- zim olunan 33-1916 ve cedit 934 - 442 dosya numaralı icra emri berayı tebliğ ikametgâhınıza gönderilmiş ise de icra emri zahrına verilen meş- ruhatta mezkûr ikametgâhı terket- tiğiniz ve yeni ikametgâhınız da meçhul olduğu anlaşılmış olduğun - dan yukarıda yazılı borcu ilân ta - rihinden itibaren bir ay içinde öde- meniz lâzımdır. Bu müddet içinde borcu ödemez veya tetkik merciin- den veya temyiz ve yahut iadei mu- hakeme yolile ait olduğu mahkeme- den icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirmedikçe cebrî icra yapılacağı ve gene bu müddet için- de icra ve iflâs kanununun 74 ün - cü maddesi mucibince mal beya - nında bulunmanız ve bulunmazsa - nız hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanda bulunur- sanız hapisle cezalandırılacaksınız. Mezkûr icra emrinin tebliği maka- mına kaim olmak üzere ilân olu - nur. (12612)

Doktor
MEHMET ALİ
Bevliye mütehassısı
Köprübaşında Eminönü han (11642)

İstanbul asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinden:

Kasap Ahmet Efendinin kardeşi Kemaliye kazasının Ürek kariye - sinden Emin Mehmet oğullarından İsmail Hakkı oğlu 1304 doğumlu Osman Nuri Efendinin gaipliğine karar itası için vaki müracaati üze- rine kanunu medeninin 32 nci mad- desi mucibince üç ay fasıla ile iki defa ilân yapılmasına karar veril- miş olmakla mumaileyh Osman Nu- ri Efendi hakkında malûmatı olan- ların mahkemeye müracaatleri ilân olunur. (12595)

Dr. Horhoruni
Eminonü Valide kıratanesi yanında

İstanbul 7 inci icra memurluğun- dan: ,

Mahcuz olup paraya çevrilme - sine karar verilen elektrik teçhiza- tını havi ve hassaten hususî otomo- bil sahiplerine elverişli 10 adet plâka ve bir adet motör ve teferrü- atı ve buna mümasil bazı eşya şeh- ri halin otuzuncu salı günü öğle - den sonra saat üçten itibaren Be - yoğlunda Kâtipmustafaçelebi ma - hallesinde Anadolu sokağında 31 numaralı evde ikinci açık arttırmaye konulacağından talip olanlar ve ba- husus hususî otomobil sahiplerinin yevm ve vakti mezkûrda satış ma- hallinde hazır bulunmaları ilân olu- nur. (12596)

İstanbul 3 üncü icra memurluğun- dan:

Satılmasına karar verilen yirmi a- yaklı dokuma makinesi ve yarım beygir kuvvetinde elektrik moto - rile beraber 31/1/934 çarşamba gü- nü saat 11 de birinci açık arttırma suretile Şişlide Dr. Şevketbey soka- ğında 3 No. lu Naci ve şeriki Mu - ammer Beylerin fabrikası önünde satılacağından talip olanların mez- kûr gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatleri ilân olunur. (12610)

934 Yılbaşı 200,000 lira No. 3818 Edirne tayyare şubesi muhasibi Rakım Bey ve dokuz arkadaşı

M. M. Vekâletinden:

Bazı eşhasın nüfus dairelerince mukayyet künyelerinin tashihi zımnında mahkemelere müracaat ederek baba, zevç, veya oğulları- nın vefatı vuku bulmuş olduğunu ispat ve o suretle nüfus kayitleri - nin tashihine karar istihsal ettikten sonra ayni karara istinaden ve - fat etmiş olan şahsın şehit olduğu beyanile yetim maaşı tahsisini Ve- kâletten talep etmekte oldukları görülmekte ve müteveffanın şehit olduğuna dair Vekâletçe kayit bulunmadığı takdirde bunun ayrıca mahkemeden ilâma raptı ve bu baptaki talep ve iddianın M. M. V. aleyhinde dermeyanı ve mahkemede Vekâlet dairelerinin müdafa - ası da dinlenmesi lâzım gelmekte olmakla bademe bu hususiaki da - vaların nüfus daireleri değil M. M. V. aleyhine tevcihi lâzım gele - ceği tavzih olunur. (4450) (7149)

İstanbulda Şamlı hanında Ohanes Agopyan Ef. ye: İstanbul İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

Tarafınızdan müdürlüğümüze ibraz olunan 2190 numara 10/7/93 tarihli beyanname muhteviyatı eşyanın aranılan gümrük resmi ve muamele vergisi tutarı olan cem'an 127 lira 58 kuruşun müddeti kanuniyesi zarfında gümrüğümüz veznesine teslim edilmesi, aksi takdirde hazine hakkının tahsilini temin için tatbikatı kanuniyeye tevessül olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (387)

Nafıa Vekâletinden:

«3,000» ton katranyağı kapalı zarf usulile münakasaya konul - muştur.

Münakasa 25/2/934 tarihine musadif pazar günü saat 15 te An karada Nafıa Vekâleti Müsteşarlık makamında icra edilecektir.

Taliplerin teminatı muvakkate ve cari seneye mahsus Ticaret O - dası vesikasile beraber ayni gün ve saatte komisyona müracaatleri lâzımdır.

Talipler bu hususiaki şartnameleri onar lira mukabilinde An - karada Nafıa Vekâleti Levazım dairesinden ve İstanbulda Haydar- paşada Liman İşleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler. (286)

Askerî Matbaadan:

Ankarada Büyük Erkânı Har- biye matbaası icin Linotip diz - me makinelerinde operatör ve makineci sıfatile çalışmış bir us- ta imtihanla alınacaktır. Şeraiti anlamak üzere istiyenlerin As - kerî Matbaa müdürlüğüne mü - racaatleri. «392»

İstabul asliye mahkemeleri ikinci yenileme bürosundan:

Fatihte Kıztaşında Sofular ma - hallesinde Değirmek sokağında 10 numarada Bedia Hanımın kocası Ye- dikulede İstasyon caddesinde 2 nu- marada Hayrettin Bey aleyhine aç- tığı boşanma davasının yenilenme talebi üzerine müddeaaleyhin ika- metgâhının meçhul olması dolayı - sile ilânen tebligat icrasına karar ve- rilmiş olmakla 8/2/934 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 te Hayrettin Bey bizzat büroya gelme- diği veya bir vekil göndermediği tak- dirde giyaben yenileme muamele- sine devam olunacağı ilân olunur. (12597)

HATIRLATIRIZ Kİ
Şehir kostümleri
Spor kostümleri
Pardesüler
Mantolar
Smokinler
Fraklar
İçin mevsimin en son moda kumaşları gelmiştir
Tüccar Terzi
J. İTKİN
İstiklâl caddesi No. 405
Telefon: 40450 (11784)

Cildiye ve zühreviye mütehassısı
Dr. BAHATTİN ŞEVKİ
Bahçekapı Hasan ecza deposu yanında
Taş han 2 nci kat No. 25 - 26
(11641)

Sahip ve Başmuharriri Yunus Nadi
Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: Abidin Daver

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi, İstanbul